

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

města Pardubic

číslo 5 | květen 2025

- 2** O čem se mluví... o dopravě v Pardubicích s náměstkem primátora Janem Hrabalem
- 3** Proměna náměstí Republiky nabírá konkrétní obrysy
- 6** Multikulturní týden 2025 – Mozaika příběhů v Pardubicích
- 8,9** Oslavy 80. výročí konce 2. světové války
- 18** Zahájení dostihové sezóny v Pardubicích – oslavy v centru města

Pardubice

O čem se mluví...

... o dopravě v Pardubicích s náměstkem primátora Janem Hrabalem

Jak to vypadá s investicemi do dopravní infrastruktury na území našeho města?

Klíčovým dopravním projektem je výstavba nového mostu Kapitána Bartoše. Jsem rád, že se podařilo vypořádat všechny námítky uchazečů, a bylo tak možné podepsat smlouvu se zhotovitelem. Do otevřené soutěže se přihlásili tři zájemci, výstavbu mostního provizoria i nového mostu v podobě schválené zastupitelstvem bude realizovat sdružení firem Chládek a Tintěra, Pardubice, spolu s MDS projekt za nabídkovou cenu 294 974 450 korun bez DPH. Administrativa této obsáhlé zakázky byla velmi náročná, poděkování si zaslouží pracovníci magistrátu za její zvládnutí. Mezi další projekty zmíním schválené propojení nadjezdu Kyjevská s rychlodráhou zde aktuálně probíhá výběrové řízení na zhotovitele projektové dokumentace. Rozjíždíme také předprojektovou přípravu generální opravy mostu Červenák, přičemž součástí zadání pro projektanty bude zachování jeho podoby a tím i jeho historického odkazu.

Ještě k mostu Kapitána Bartoše jaké nás čekají další kroky?

Veřejná zakázka je realizována formou design&build. Projektové práce spočívají ve vypracování projektové dokumentace ve všech stupních, včetně poskytnutí související inženýrské činnosti. Vítěz musí připravit projektovou dokumentaci pro umístění a povolení hlavní stavby tedy mostu a souvisejících stavebních objektů, zejména tras cyklostezek pod novým mostem. Současně je zhotovitel povinen zajistit všechny realizační práce na dodávce mostního provizoria s plánovaným jeho zprovozněním v první polovině roku 2026, v případě výborné časové součinnosti všech subjektů účastných v povolovacích procesech. Agenda je to vel-

mi náročná ostatně přípravné práce před samotnou výstavbou nového mostu běžně trvají mnoho let. Začátkem května kraj zahájil výstavbu nového mostu v Řečanech, přičemž se jeho problematika řeší nejméně osm let. A na co se mohou občané Pardubic a návštěvníci města z řad cyklistů nejvíce těšit? Jsou to nové trasy cyklostezek pod mostem po obou březích řeky Labe, a zároveň vyšší komfort pohybu chodců a cyklistů na mostě samotném na jeho východní straně počítáme s bezpečnějším chodníkem pro společné převedení cyklistů a pěších o šířce pět metrů, na západní straně pak o šířce dva a půl metru, šířka vlastní vozovky bude sedm a půl metru.

Velkou komplikací pro cestování je omezení na mostu Pavla Wonky.

Jedná se o investici Pardubického kraje, který most vlastní. Naším společným záměrem, tedy kraje a města, bylo zkoordinovat práce tak, aby oprava mostu Pavla Wonky navazovala na výstavbu mostu kpt. Bartoše. Bohužel se ukázalo, že stav lan uvnitř něj je tak vážný, že oprava nesnesla žádného odkladu. Na zlepšení se můžeme těšit po zprovoznění severovýchodního obchvatu v prosinci tohoto roku.

Jak na něm město spolupracuje?

Intenzivně připravujeme výstavbu cyklostezky podél něj, její financování máme zajištěné. Finišují práce na přípravě výběrového řízení čas je neúprosný, aby se vše podařilo stihnout. Dále chceme postavit cyklostezku i podél jihovýchodního obchvatu. Pardubice jsou městem cyklistů, těmito investicemi chceme tento přívlastek potvrdit. Ještě mohu zmínit projekty na nové cyklostezky do Svítкова podél jižního břehu Labe nebo protažení cyklostezky k Mikulovicím.

V rámci minulého hodnocení CykloRank Česko nás ale předběhl Hradec Králové.

Berme to jako motivaci mezi krajskými městy jsme druhí. Pardubice se mohou pochlubit 175 kilometry cyklistické infrastruktury, toto číslo dále poroste a můžeme tak sousední krajské město předejít. Podpora cyklistické dopravy je prioritou vedení města. Mám třeba velkou radost, jak jsou hojně využívané nové stojany na jižní straně lávky přes nádraží v rámci komplexní rekonstrukce ulice K Vápence.

Zde vznikla nová stání pro městskou hromadnou dopravu jak to vypadá s opravami dalších zastávek?

Brzy bude hotová oprava zastávky Dukla, náměstí směrem na jih, další na řadě jsou Slovany, Dašická v obou směrech a Polabiny, Okrajová. Zde nově vznikne i ve spolupráci s druhým obvodem cyklopropojení, které zcelí cyklostezku od nádraží až do Třemší. Nově opravované zastávky jsou bezbariérové naši spoluobčané s omezenou schopností pohybu nebo orientace si je zaslouží. Chystáme zadávací řízení na projektovou dokumentaci pro komplexní opravu zastávek na ulici Hradecká a to obou ve směru do centra a jedné ve směru z centra. Vlastní opravu plánujeme na rok 2026 po dokončení opravy mostu Pavla Wonky. Zajímavým projektem na začátku příprav je velká rekonstrukce zastávek na Zborovském náměstí využívají je i krajské linkové autobusy, posílíme zde i cyklistickou infrastrukturu, realizace proběhne také v příštím roce. A když už jsme u hromadné dopravy, rád bych čtenáře pozval na Den otevřených dveří Dopravního podniku města Pardubic, který se koná v jeho areálu v sobotu 17. května ku příležitosti 75 let od jeho založení.

Velmi diskutovanou otázkou je rozšíření zón placeného stání. Jak to s nimi je?

Vnímám citlivost celého tématu, proto se snažíme k této problematice přistupovat co nejpečlivěji. Pro parkovací politiku je důležité, že Rozvojový fond Pardubice úspěšně dokončil výstavbu parkovacího domu u arena parking zde je parkovné nejnižší v okolních ulicích, navíc zastropované na denní taxi. Naší snahou je, aby návštěvníci města parkovali v tomto domě a tím se uvolnily kapacity v ulicích, kde je vyšší hodinová cena, pro naše rezidenty zejména v lokalitě okolo třídy Míru. Rozšíření placených zón spolu s lepšími mapovými podklady chceme zavést v souběhu s pořízením monitorovacího vozidla tak, aby se dostavil pozitivní efekt tedy, že naši rez-

denti snáze zaparkují u svých domovů, neboť nyní je situace zejména v okolí Štrossovy, Dašické, Sakařovy nebo Husovy ulice problematická. Tím, jak se vzdalujeme od centra města, počítáme s nižšími sazbami parkovného v těchto lokalitách.

Dojde i k navýšení kapacit v ulicích?

Kde to půjde, s lepším uspořádáním uličního profilu i v souvislosti se zavedením zón 30 v hustěji zastavěných oblastech, tak rozhodně ano.

V souvislosti s otevřením domu arena parking se hovořilo o přestavbě křižovatky na Sukově třídě. Jak to vypadá?

Máme vysoutěženo, čekáme na vydání stavebního povolení. Máme v plánu po jeho získání okamžitě zahájit práce tak, aby dopravní omezení, která rekonstrukce bohužel vyvolá, proběhla během letních prázdnin. Součástí přestavby jsou i opatření pro zvýšení bezpečnosti na frekventovaných přechodech pro chodce.

Jak město přistupuje k problematice parkování v okolí nemocnice?

S panem primátorem i starostou čtvrtého obvodu toto aktivně řešíme s Pardubickým krajem kterému jsme převedli pozemky v ulici Kyjevská podél zastávky Pardubice-Pardubičky, aby zde navýšil parkovací kapacitu. Dále zde vybuduje i novou cyklostezku, která propojí Pardubičky s Vinicí. Dalším krokem ke zlepšení situace je výstavba parkovacího domu na místě heliportu pro 255 automobilů zde by měli naleznout parkovací kapacity také lékaři a zdravotnický personál. Pak dojde ke zlepšení situace v ulicích Pardubiček občanům se tak uleví, což je naším společným cílem.

Posuňme se ještě i mimo město. Na jaké novinky se mohou těšit cestující z pardubického letiště?

Tou nejzásadnější je dostavba druhého patra terminálu v něm vzniká třetí odbavovací brána, která pomůže lépe odbavovat souběžné lety do schengenského prostoru a mimo něj. Vysoutěžená cena je o pětinu nižší, než byl odhad. Cestujícím se také nově naskytne pohled na ranvej, kterou nyní Armáda České republiky opravuje. Práce jdou dle harmonogramu od června se na letiště vrátí i civilní provoz, tedy i letecké spoje do atraktivních destinací. Úplnou novinkou bude linka Pardubice Palma de Mallorca dvakrát týdně v úterý a v sobotu s nízkonákladovým dopravcem. Obnoví se také linky do Alicante nebo Girony, nabídka charterových letů bude pestřejší než loni.

Proměna náměstí Republiky nabírá konkrétní obrysy

Pardubice pokračují v investičním rozvoji. V rámci třetí rozpočtové změny město posouvá přípravu výstavby nové základní školy v Masarykových kasárnách do další fáze, navyšuje peníze určené na opravu rekreačního bazénu v Aquacentru a zároveň podniká kroky, aby byl městský autokemp plně funkční po celou letní sezonu.

„Výstavba nové základní školy v areálu Masarykových kasáren je pro nás prioritou a má pro město zásadní význam reagujeme tak na dlouhodobý problém s nedostatečnou kapacitou základních škol, na který opakovaně upozorňuje i ministerstvo školství. Uděláme vše pro to, aby příprava i samotná stavba probíhaly podle plánu a bez zbytečných průtahů. Právě proto navrhujeme uvolnit finanční prostředky na výběrové řízení na technický dozor investora, který bude mít klíčovou roli při kontrole projektové dokumentace ještě před vyhlášením soutěže na zhotovitele stavby. Dokumentace je připravována

moderní metodou BIM, která umožňuje efektivnější řízení celého projektu. Zvolený postup je zároveň plně v souladu s přísnějším zadávacím řádem města a má za cíl zajistit maximální transparentnost i hladký průběh celé investice,“ uvedl primátor Pardubic Jan Nadrchal.

Jedná se o významnou plánovanou školskou investici města v souladu se schválenou Strategií školství Pardubic 2030. „Připravujeme moderní školu odpovídající potřebám vzdělávání 21. století. Rada města doporučila zastupitelům schválit 23 milionů korun na zajištění kvalitního technického dozoru a bezpečnostního koordinátora na stavbě. Je to největší investice do školské infrastruktury za posledních desítek let, která se bude pohybovat okolo jedné miliardy korun a jejíž výstavba bude trvat 18 měsíců. Peníze na zajištění výběrového řízení na tyto klíčové profese uvolňujeme z výrazných úspor, kterých jsme dosáhli v soutěži na demolice objektů v Masaryko-

vých kasárnách,“ objasnil zapojení finančních prostředků v rámci III. změny rozpočtu Jakub Rychtecký, 1. náměstek primátora zodpovědný za rozpočet a školství.

Demolice stávajících objektů v areálu Masarykových kasáren by měla být hotová na podzim. „Základní škola nabídne zázemí pro 540 žáků. Ve škole bude k dispozici 18 kmenových učeben, 7 odborných učeben, interaktivní herna, 5 oddělení školní družiny, knihovna, mediální učebna, jazykové i IT učebny, venkovní učebna, víceúčelová sportovní hala, gymnastický sál a rozsáhlé venkovní multifunkční sportoviště,“ dodal náměstek Jakub Rychtecký. Součástí projektu je i jídelna s vývařovnou s kapacitou 615 jídel, a moderní zázemí pro pedagogický i provozní personál.

Radní chtějí připravit zázemí autokempu a zlepšit zázemí krytého bazénu

Další z letošních investic města Pardubic směřuje do areálu autokempu u koupa-

lišť Cihelna, který byl během rekonstrukce koupaliště uzavřen a dočasně sloužil jako zázemí pro stavební firmu. „Nyní se připravují práce, které mají autokemp uvést zpět do provozuschopného stavu. Naším cílem je, aby byl autokemp návštěvníkům k dispozici po celou dobu letní sezony. Jde o oblíbené místo pro dostupné a pohodlné ubytování, které přímo navazuje na koupaliště i další sportovní vyžití v okolí,“ uvedl náměstek pro správu majetku města Jan Hrabal. Provoz samotného koupaliště zajišťuje organizace PAP Pardubice o.p.s., která má na letošní sezonu uzavřenou smlouvu o poskytnutí vyrovnávací platby ve výši 2,44 milionu korun. Tato částka se však vztahuje výhradně na koupaliště a nezahrnuje provoz autokempu.

„Na zprovoznění autokempu navrhujeme uvolnit finanční prostředky ve výši 1,49 milionu korun. Dalších celkem 9 milionů korun je určeno na komplexní opravy vnitřního rekreačního bazénu v Aquacentru na Olšinkách. Oprava je zde po letech provozu od výstavby nezbytná z důvodu uvolňování skleněné mozaiky ze dna bazénu. Na této prioritě jsme se shodli s vedením provozovatele,“ vysvětlil náměstek pro rozpočet Jakub Rychtecký.

Radní tak navrhuji posílit tuto investici oproti předpokládaným 7,5 milionům korun o 1,5 milionu korun. „K této částce jsme dospěli upřesněním položkového rozpočtu před zahájením soutěže na dodavatele, navíc jsou v této částce již zahrnuté náklady na stavební dozor, koordinátora BOZP a autorský dozor. Tento bazén je dlouhodobě oblíbeným místem pro relaxaci i sportovní vyžití obyvatel i návštěvníků města, a proto je naším cílem udržovat ho v dobrém technickém stavu. Chceme, aby bylo Aquacentrum i nadále místem, kam se lidé rádi vrací,“ řekl k plánované investici náměstek primátora pro cestovní ruch René Živný.

Veřejnost se aktivně podílí na tvorbě strategie rozvoje Pardubic

V uplynulých týdnech měli obyvatelé Pardubic možnost aktivně se zapojit do příprav nového strategického plánu města. Prostřednictvím dotazníkového šetření se vyjádřilo přibližně 730 občanů, a dalších 760 mladých lidí se zapojilo díky spolupráci se školami. Obyvatelé v dotaznících zhodnotili kvalitu života ve městě – celých 85 % z nich uvedlo, že jsou se životem v Pardubicích spokojeni. Zároveň však předali cenné podněty a upozornili na oblasti, které vnímají jako

problematické a které si zaslouží pozornost města.

Mezi dalšími aktivitami nechyběla ani pocitová mapa, jejíž výsledky odhalily, že se lidé nejlépe cítí v okolí pardubického zámku, v historickém centru města a na veřejných prostranstvích u řek, které městem protékají. Také tato forma participace poskytla městu důležité informace o místech, jež občané vnímají jako příjemná, i o těch, která by si zasloužila zlepšení.

Občané se rovněž zúčastnili veřejného projednání se zástupci města i zpracovateli strategického plánu – tato setkání představují cenný prostor pro sdílení názorů, nápadů a připomínek k budoucnosti města.

„Velmi si vážím toho, že se do přípravy strategického plánu zapojilo tolik obyvatel. Ukazuje to, že jim osud Pardubic není lhostejný a že mají chuť podílet se na tom, jak bude naše město vypadat v příštích letech,“ říká primátor města Jan Nadrchal. „Všechny

podněty získané z participačních aktivit budou pečlivě zpracovány a stanou se důležitým podkladem pro nastavení budoucího směřování rozvoje města. To bude veřejnosti představeno na druhém veřejném projednání, které se uskuteční 9. 6. 2025 v 17:00 ve Společenském sále ve společenském sále radnice. Srdečně zveme všechny občany města, aby i nadále sdíleli své názory a společně se s námi podíleli na tvorbě Pardubic budoucnosti.“

Mateřinky jsou připraveny přijmout všechny tříleté pardubické děti

Zápisy do 30 mateřských škol zřizovaných městem Pardubice proběhnou 12. a 13. května 2025 přímo v jejich prostorách. Pro školní rok 2025/2026 bude předškolní vzdělávání povinné pro děti, které dovrší pět let do 31.8.2025. Přihlášky lze vyplňovat až do 13. května prostřednictvím aplikace zapisyms.pardubice.eu, která pomůže nejen s vyplněním žádosti, ale i sledováním pořadí dítěte.

„Tato aplikace umožňuje vyplnit a vytisknout žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání a poskytuje podrobné instrukce ohledně samotného procesu zá-

pisu. Rodič navíc může online vidět, na jakém místě pro přijetí do konkrétní školky se dítě pohybuje. Vyplněnou a lékařem potvrzenou žádost je třeba doručit osobně, poštou či datovou schránkou do vybrané školky během zápisových dnů, které proběhnou od 8 do 12:30 a od 13 do 16 hodin. Většina školek nabízí možnost rezervace konkrétního času. Rodičům bez přístupu k internetu nebo tiskárně pomůže odbor školství,“ shrnuje náměstek primátora pro školství a ekonomiku Jakub Rychtecký.

Děti jsou přijímány ředitelem školy podle kritérií stanovených řediteli škol

ve spolupráci se zřizovatelem. „Prosím zákonné zástupce, aby hlásili své děti do spádových obvodů, kde trvale a skutečně bydlí, neboť mohou v rámci pomocného kritéria doložit skutečné bydliště dítěte a získat tak body navíc. Kritéria zohledňují věk dítěte, jeho trvalé i skutečné bydliště a případného sourozence již umístěného ve školce. Čas ani pořadí příchodu nemá na přijetí vliv,“ upozorňuje náměstek Jakub Rychtecký. Podle dat z matriky má Město dostatek míst pro všechny tříleté děti s trvalým pobytem v Pardubicích. „Radnice v posledních le-

tech postavila v základních a mateřských školách stovky nových míst a další dvě přístavby s kapacitou 125 míst jsou v přípravě,“ dodává náměstek.

U dětí přehlašených k trvalému pobytu po 1. 1. 2025 bude trvalý pobyt uznán jen po doložení faktického přestěhování a užívacího práva. „Chráníme tím pardubické rodiny před účelovým přehlašováním jen kvůli zápisu,“ vysvětluje Rychtecký.

Zápisy v letošním roce probíhají stejně pro české, ale i ukrajinské děti, které mají dočasnou ochranu v souvislosti s válkou na Ukrajině ve stejném termínu.

Den otevřených dveří v Dopravním podniku města Pardubic a.s.

V sobotu 17. května se od 9 do 15 hodin v rámci oslav 75. výročí založení dopravního podniku otevřou brány dukelské vozovny. Návštěvníci si budou moci přímo v areálu dopravního podniku prohlédnout moderní i historické vozy. Většina z nich bude v rámci tohoto dne vozit zájemce bezplatně na předem určených trasách. Nebude chybět ani kyvadlová doprava

na výletní a restaurační loď Arnošt z Pardubic, kterou dopravní podnik provozuje a letos se po rozsáhlé rekonstrukci vrátila opět do svého domovského přístavu za hokejovou arénou.

K vidění budou nejrozumnější typy historických i současných vozů MHD, které byly nebo dosud jsou v Pardubicích v provozu. Nejstarší z roku 1960, nejnovější z roku

2025. Historické vozy přijedou také z Brna a Zlína, další budou zapůjčeny ze soukromých sbírek a od různých spolků. Moderní vozidla poskytnou hradecký a liberecký dopravní podnik a další nová vozidla odprezentuje přímo výrobce.

Součástí bohatého programu budou rovněž komentované prohlídky zázemí vozovny a doprovodné aktivity a atrakce

pro děti. Slavnostní den bude zakončen spanilou jízdou historických i moderních vozů přes centrum města.

Den otevřených dveří se tak již tradičně stává akcí pro celou rodinu. Srdečně vás na ni zveme.

Bližší informace a jízdní řády mimořádných spojů budou zveřejněny na stránkách www.dpmp.cz.

Téměř milionem korun pomůže radnice s odstraňováním bariér ve městě

V roce 2025 podpoří Pardubice tři důležité projekty, které přispívají k větší přístupnosti veřejného prostoru i ke zkvalitnění péče o osoby s hendikepem. Rada města schválila investiční i neinvestiční dotace z Programu podpory bezbariérovosti, a to pro organizace KŘIŽOVATKA handicap centrum, Centrum Kosatec a TyfloCentrum Pardubice.

„Každý člověk má právo na důstojný a bezpečný pohyb ať už ve veřejném pro-

storu, nebo v prostředí sociálních služeb. Mezi podpořenými projekty proto nechybí ani zásadní investice do vybavení organizace KŘIŽOVATKA handicap centrum. Díky investiční dotaci 280 tisíc korun z Programu podpory bezbariérovosti bude pořízen stropní zvedací systém, který výrazně zlepší každodenní péči o pardubické imobilní klienty, a současně ulehčí náročnou práci pečujícím pracovníkům, z nichž 95 % tvoří ženy. Tento systém zefektivní

přemisťování klientů při běžných úkonech, jako je osobní hygiena, přesun na lůžko či toaletu. Zároveň významně snižuje riziko zranění jak u klientů, tak u personálu a umožňuje poskytovat péči důstojněji a šetrněji,“ upřesnil první náměstek primátora pro sociální politiku a zdravotnictví Jakub Rychtecký s tím, že Křižovatka poskytuje služby Centra denních aktivit a sociální rehabilitace pro osoby s tělesným postižením a je zařazena do sítě poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb na území města Pardubic.

Vedle Křižovatky podpořilo město také dva projekty, které se zaměřují na konzultace a poradenství v oblasti bezbariérovosti. Organizace TyfloCentrum Pardubice získala dotaci na projekt zaměřený na odstraňování bariér z pohledu osob se zrakovým postižením. Centrum zajišťuje odborné poradenství, konzultace a osvětu v oblasti přístupnosti pro nevidomé a slabozraké. Další významnou roli hraje Centrum Kosatec, které obdrželo dotaci na provoz svého Konzultačního střediska bezbariérovosti. To městu dlouhodobě pomáhá s posuzováním stavebních úprav a plánováním tak, aby se předešlo

vzniku nových architektonických bariér a naopak byly postupně odstraňovány ty stávající,“ popsala Ivana Liedermanová, vedoucí odboru školství, kultury a sportu, pod který spadá i oblast sociálních služeb a předsedkyně Komise pro bezbariérovost.

„Spolupráce s odbornými organizacemi je pro nás klíčová. Odborníci z Kosatce i TyfloCentra přinášejí cenné vhledy, díky kterým se může město systematicky posouvat směrem k větší otevřenosti pro všechny,“ dodal náměstek Rychtecký.

V rámci letošního dotačního kola byly přijaty tři žádosti, z nichž všechny splnily přísná formální i obsahová kritéria. Celková výše schválených dotací činí 907 300 korun, přičemž město má pro celý rok 2025 v programu alokováno 1,254 milionu korun. Zbývající částka bude určena pro případné další projekty či mimořádné výzvy. Komise pro bezbariérovost je odbornou komisí Rady města Pardubic a funguje již od roku 2003 s tím, že projednává dotace z Programu podpory bezbariérovosti od roku 2014. Celkem město do roku 2024 vyplatilo na podporu bezbariérovosti téměř 12 milionů korun.

Pardubáci vybrali k recyklaci více než 393 tun elektroodpadu

Rok 2024 ukázal, že společným úsilím občanů i města lze dosáhnout výrazného posunu v oblasti ochrany životního prostředí. Díky aktivnímu přístupu obyvatel se podařilo předat k ekologické recyklaci celkem 393,62 tun vysloužilých elektrospotřebičů prostřednictvím kolektivních systémů Elektrowin a Asekol. Každý občan Pardubic tak v průměru odevzdal téměř 4,3 kilogramu elektrozařízení.

„Díky zodpovědnému přístupu našich obyvatel se podařilo ušetřit tisíce litrů ropy, snížit emise oxidu uhličitého o stovky tun a vrátit do výroby desítky tun materiálu. Tato čísla nejsou jen sta-

tistiky ukazující, že i správně odevzdaný starý spotřebič má reálný přínos pro přírodu i naše město. Vážíme si těchto výsledků a děkujeme všem, kdo třídí odpady pečlivě a odpovědně. Právě díky této spolupráci s občany a odbornými partnery se daří snižovat ekologickou zátěž a podporovat udržitelný rozvoj,“ uvedla náměstkyně primátora pro životní prostředí Jiřina Klčová. Tento přínos je každoročně potvrzen certifikovaným environmentálním vyúčtováním, které pro město zpracovává společnost Elektrowin. Podle tohoto vyúčtování došlo v roce 2024 k úspoře 2 937,7 tun

oxidu uhličitého, což odpovídá množství, které by ročně pohltilo více než tisíc vzrostlých smrků. Zároveň nebylo nutné spotřebovat 309 114 litrů ropy, což by jinak pokrylo palivo pro více než 8 264 jízdy automobilem z Prahy do Brna. Recyklací se dále ušetřilo přes 3,36 milionu kilowatthodin energie, získalo 153 tun železa, více než 5 tun mědi a přes 6 tun hliníku, které se mohou vrátit zpět do výroby bez potřeby nového těžení.

Na sběru elektrospotřebičů se město Pardubice podílí dlouhodobě ve spolupráci s kolektivními systémy ASEKOL a Elektrowin. Ty zajišťují nejen samotný sběr

a ekologickou recyklaci, ale také návrat cenných materiálů zpět do oběhu. Tento princip materiálového využití je základem takzvané cirkulární ekonomiky. Podle typu spotřebiče dosahuje míra recyklace až 95 procent.

Přínos recyklace ilustrují i konkrétní příklady. Sto vytríděných notebooků ušetří zhruba deset megawatthodin elektrické energie tolik, kolik za tři roky spotřebuje běžná domácnost. Sto kilogramů vytríděných spotřebičů dokáže nahradit tolik ropy, že by z ní bylo možné vyrobit pohonné hmoty na cestu z Prahy do Paříže.

Pardubice opět nabídnou startovací byty pro mladé

Město Pardubice i v roce 2025 pokračuje v programu Startovací bydlení, který pomáhá mladým lidem do 30 let získat první samostatné bydlení za zvýhodněných podmínek. Letos nabídne dalších 25 zrekonstruovaných bytů s nájmem od 80 Kč/m². Byty jsou určeny pracujícím jednot-

livcům a párům, kteří si nemohou dovolit komerční nájem. Zájem tradičně převyšuje nabídku, a proto probíhá transparentní losování. V prvním kole bude k dispozici 15 malometrážních bytů, druhé kolo s dalšími 10 byty proběhne na podzim. „Za celou dobu existence našeho projektu starto-

vacích bytů nenevidujeme ani korunu dluhu na nájemném. Skrze startovací byty vysíláme signál, že si mladých pracujících lidí vážíme a chceme je udržet v Pardubicích,“ uvedl náměstek Jakub Rychtecký.

Podmínkou pro podání žádosti je trvalý pobyt v Pardubicích. Žádosti je nutné

podat osobně 12. a 13. května na oddělení správy bytových domů, 1. patro magistrátu na adrese U Divadla 828 – každý žadatel při podání obdrží lísteček s číslem, které mu bude sloužit při losování 21. května. Úspěšní žadatelé doloží potřebné dokumenty do 28. května a do bytů se nastěhují od července.

Multikulturní týden 2025 – Mozaika příběhů v Pardubicích

Od 16. do 23. května se Pardubice stanou dějištěm již čtrnáctého ročníku festivalu, který originálním způsobem propojuje rozmanité komunity, zvyky a životní zkušenosti a který opět nabídne pestrý program na mnoha místech v Pardubicích plný zážitků, inspirace a setkávání napříč kontinenty. Těšit se můžete na bohatou paletu cestopisných přednášek, výstav, kreativních děl, koncertů, divadelních vystoupení i oblíbený volejbalový turnaj. V programu si vyberou všechny věkové kategorie od rodin s dětmi po seniory a v letošním ročníku se objevuje i program tlumočený do znakové řeči. Většina akcí se nachází v bezbariérových prostorech a organizátoři ve spolupráci s partnery nabízí téměř všechny programy formou bezplatného vstupu.

Festival letos nově zahájí 16. 5. barevný průvod romských hudebních a tanečních souborů po třídě Míru, zakončený koncertem na náměstí Republiky. Víkendový program dále bude ve znamení pozorování hvězdné oblohy, zavítáme očima cestovatelů na Ukrajinu i do světa digitálního nomádství nebo do kouzelného světa romské literatury. A opět nás svou atmosférou a skvělými sportovními výkony strhne mezinárodní volejbalový turnaj na Univerzitě Pardubice. Od pondělí pak návštěvníky čeká doslova mozaika příběhů od gastroworkshopů mezinárodních kuchyní včetně iránské, dětských divadelních představení v

Divadle Exil, cestování po Hedvábné stezce, Polsku Kolumbií, Kypru i Lotrinsku, hudební a výtvarné dílny, komponovaný večer ve Svítání s Ugandan Dancers band nebo koncert Dua Jedlinský – Fischer v akustickém sálu Gočárový Galerie inspirovaný etnickými tradicemi. Pro děti z mateřských a základních škol nebude chybět oblíbený úterní dopolední program Letem světem připravovaný studenty univerzity. Závěr týdne přinese živou a voňavou atmosféru jarmarečního pátku 23. 5. na Pernštýnském náměstí, který začne již v 11 hodin. Přijďte si vychutnat oběd pod širým nebem – čekají vás lahůdky ugandské, brazilské nebo arménské kuchyně, doprovázené rytmy africké, brazilské, uruguayské či francouzské hudby a tance v podání více než šestnácti těles. Pro malé i velké návštěvníky bude připraveno malování henou, pletení afro copánků a výroba tradičních hudebních nástrojů i zajímavé výtvarné workshopy. Během května nezapomeňte navštívit také festivalové výstavy, Arnošta Lustiga v Gočárově galerii, Cestu do Afriky ve výstavním prostoru Mázhaus, Židé 20. století a jejich odkaz ve Foyer Památníku Zámeček nebo Pohled mezi světy očima ukrajinských teenagerů na univerzitě. Hlavním pořadatelem je informační středisko EUROPE DIRECT Pardubice, které si letos připomíná 20 let působení ve městě.

Kompletní program najdete na adrese www.multikulturnityden.cz.

Program festivalu:

16. května Zahájení festivalu

16:00–17:00 | Průvod romských skupin (třída Míru) * 17:15–19:45 | Koncert romských hudebníků (nám. Republiky) * 20:00 | Workshop romských tanců (nám. Republiky)

17. května

• 10:00–22:00 | Pozorování oblohy a projekce (Hvězdárna barona Artura Krause)
• 15:30 | Odpoledne s romskou literaturou (Čítárna Knihovniho centra U Vokolků)
• 18:00 | Digitální nomádství – Ondřej Kubánek (Galerie města Pardubic)

18. května

• 9:00–16:00 | Volejbalový turnaj (UPCE)
• 10:00–22:00 | Projekce a pozorování oblohy (Hvězdárna barona Artura Krause)
• 19:00 | Příběhy vesmírného nomáda – Petr Horálek (Hvězdárna b. Artura Krause)

19. května

• 17:00 | Íránský gastro workshop (Kuchyně ZŠ Štefánikova)
• 18:00 | Toastmasters – English speech club (Evropský spolkový dům)
• 18:30 | Rozpolcené Španělsko – Přednáška (Institut Paměti národa)

20. května

• 10:00–13:00 | Letem světem (prostor před dopravní fakultou UPCE)

• 16:00–20:00 | Mozaika kultur (Everything, Palác Hybských)
• 18:00 | Hedvábná stezka – Martin Půlpán (Akustický sál Gočárový galerie)

21. května

• 13:00–17:00 | Gastro workshop Klas (Zahrada ZŠ Klas)
• 18:00 | Polsko – Cestovatelská přednáška (Akustický sál Gočárový galerie)
• 18:45 | Lotrinský večer – Francouzská aliance (Francouzská aliance)

22. května

• 16:30 | Dernisáž výstavy Terežín (Sál Jana Kašpara)
• 18:00 | Do hranice čisto – Autorské čtení (Čítárna Knihovniho centra U Vokolků)
• 19:00 | Duo Jedlinský – Fischer (Gočárova galerie)

23. května Závěr festivalu

• 10:00–12:00 | Dopoledne s linorytem (Grafický ateliér Knih. centra U Vokolků)
• 15:00–17:00 | Výtvarně-bubenický workshop (Výstavní prostor Mázhaus)
• 11:00–19:30 | Multikulturní jarmark (Pernštýnské náměstí)

Součástí festivalu je i celá řada výstav, najdete je v Gočárově galerii, v Mázhausu, na univerzitě, na Pernštýnském náměstí či na Zámečku, www.multikulturnityden.cz.

Strážníci v Pardubicích zvýší četnost kontrol v centru města

Strážníci v Pardubicích zvýší četnost kontrol veřejného pořádku v centru města. Město ve spolupráci s Městskou policií vnímá opakované podněty veřejnosti týkající se výskytu osob s nepřípustivým chováním v okolí třídy Míru a přilehlé základní školy. Jejich přítomnost vyvolává u rodičů oprávněné obavy o bezpečnost

děti. Dalším důvodem je noční život v této lokalitě, kdy problémy souvisejí zejména s konzumací alkoholu a hlučnou zábavou. V minulých dnech zde právě pod vlivem alkoholu došlo i k potyčce a následnému úmrtí člověka.

„Situace v centru města nám není lhostejná. Události posledních týdnů ukázaly,

že musíme reagovat. Je pro mě zásadní, aby se lidé v Pardubicích cítili bezpečně. Zvýšený dohled v centru města je krokem k tomu, abychom udrželi tento prostor klidný, důstojný a bezpečný pro všechny,” uvedl pardubický primátor Jan Nadrchal.

Ze strany Městské policie Pardubice to v praxi znamená vyšší počet namátkových

kontrol, zejména ve večerních a nočních hodinách, spojený také s dohledem kamerového systému v centru města.

Nejčastější projevy narušení veřejného pořádku v dané lokalitě v tuto chvíli představují rušení nočního klidu a porušování vyhlášky města o konzumaci alkoholu na veřejném prostranství.

Veřejné projednání Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima

Dne 5. června 2025 od 16 hod. proběhne ve Společenském sále Radnice města Pardubice energ(et)ická debata o budoucích klimatických výzvách města. Akce se koná pod záštitou města Pardubice, je přístupná i pro veřejnost a je součástí Týdne pro klima.

Nacházíme se v době klimatické změny, rostoucích cen energií a energetické

závislosti. V létě máme rozpálené ulice, čelíme klimatickým výkyvům, nejsme energeticky soběstační a budovy mají vysokou spotřebu energie. Tento stav se týká průmyslových areálů, soukromých rodinných či bytových domů, i veřejných městských budov. Řešíme dekarbonizaci dopravy a dalších sektorů veřejného zájmu. Jsme ale také v době technologického pokroku,

moderních přístupů a inovací, zavádění častých digitálních řešení. Být efektivní jde, spořit jde, být šetrný jde.

Jaký je současný stav a co se musí změnit, aby došlo k vyšší odolnosti našeho města a ke snížení spotřeby energie a CO₂? Jaká by se měla zavést opatření? Jak k tomu přispěje každý z nás a kdo může přinést velké změny?

Aktuálně probíhá zpracování komplexní strategie v oblasti energetiky a klimatu. Více informací na pardubice.eu/pakt-starostu-a-primatoru-statutarni-mesto-pardubice. Přijďte prodiskutovat možná řešení. Každý názor může přispět v rámci veřejné debaty ke zlepšení města, aby bylo připraveno na současnou i budoucí výzvu.

Kamila Šebestýánová, MAG

V květnu začíná kvalifikační seriál na Velkou pardubickou

Pátý měsíc roku nabídne na pardubickém dostihovém závodišti hned dva mítinky. Poprvé se dostihy poběží v tradiční sváteční termín 8. května, o 14 dnů později se uskuteční první ze čtyř kvalifikací na letošní 135. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou. Oba dny doplní doprovodný program laděný do barev a chutí partnerských zahraničních regionů.

Ve čtvrtek 8. května se uskuteční „Polský den“, jehož vrcholem bude dostihová Cena města Pardubic – Úvodní cross country Koroka. Tento dostih nese

jméno trojnásobného vítěze Velké pardubické, který společně s legendárním žokejem Václavem Chaloupkou vítězil na přelomu 60. a 70. let minulého století – poprvé v roce 1969, kdy porazil silnou konkurenci koní z tehdejšího Sovětského svazu. Václav Chaloupka spolu s dalšími vítězi Velké pardubické budou čestnými hosty mítinku. Ten nabídne kromě zmiňované cross country dalších sedm dostihů a také jeden dostih seriálu Pony liga, který dává šanci budoucím jezdeckým hvězdám. V Pardubicích děti se svými po-

níky poprvé poběží dostih na trati dlouhé jeden kilometr. Téma Polského dne naplní prezentace tamních regionů a produktů, do Pardubic přijdou zástupci Varšavy a Wrocławu, kde jsou mimo jiné také známá dostihová závodiště. S tím wrocławským Pardubice udržují pravidelný kontakt, vždyť Velká wrocławska je součástí mezinárodního dostihového seriálu Crystal Cup stejně jako Velká pardubická.

V sobotu 24. května se uskuteční další mítink. Tentokrát bude v centru dění především první ze čtyř kvalifikací na 135.

Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou. Startovní listina tak nabídne první nápoje, kdo by se mohl na podzim na start nejstaršího dostihu kontinentální Evropy mohl postavit. Tento mítink bude pro změnu laděn do tématu slunné Itálie. I s ní, a především s Meranem na severu země, Pardubice pojí dostihová tradice. Tomuto mítinku bude předcházet zahájení městské dostihové sezóny, které město Pardubice připravuje na pátek 23. května v centru krajské metropole.

Kateřina Nohavová, mluvčí závodiště

Léto ve SFÉŘE bude dobrodružstvím!

V Automatických mlýnech v Pardubicích se letos o prázdninách děti promění v mladé detektivy! A co budou dělat? Řešit tajemné zločiny viktoriánského Londýna nebo se připojí k vikingským nájezdníkům!

Sherlock a zločin ve Sfershire

Děti se během tábora naučí metody policejní práce, budou sbírat důkazy, luštit šifry, zkoumat otisky prstů a analyzovat

stopy v laboratořích SFÉRY. A až se pustí do pátrání v okolí Automatických mlýnů, možná je čeká i setkání s „vrahem z mlhy“.

Termíny: 14. - 18. července, 21. - 25. července, 28. července - 1. srpna

Sága severských dobrodruhů – Výprava za vikingskou slávou

Dobrodruzi si vyzkouší výrobu štítů, dřevěných zbraní a naučí se základům severského jazyka. Na konci týdne se z nich

stanou opravdoví válečníci připravení vyplout vstříc novým obzorům.

Termíny: 11. - 15. srpna, 18. - 22. srpna, 25. - 29. srpna

Děti si budou užívat prázdnin v bezpečném prostředí jednoho z nejlepších vzdělávacích center v Evropě. Program je navržen tak, aby podporoval kreativitu, samostatnost i týmovost ve špičkově vybaveném prostředí, včetně unikátní techno-

logie Science on a Sphere/ Vědy na kouli. Čekají je řemeslné činnosti ve špičkově vybavených dílnách, vědecké experimenty v laboratořích a samozřejmě týmové hry a venkovní aktivity. Zajistíme pro ně samozřejmě také obědy, svačiny a pitný režim na každý den.

Přihlášky na www.sferapardubice.eu/primestske-tabory-38.

Tereza Všečeková, mluvčí Sféry

Noc kostelů v Pardubicích

Noc kostelů je mezinárodní událost, která v České republice probíhá od roku 2009. Každoročně otevírá veřejnosti méně či více chladné prostory kostelů křesťanských církví a zve k nahlédnutí nejen do architektury, ale i do života místních společenství. Nabízí prostor ke zklidnění, setkání i kulturnímu zážitku.

Letos se Noc kostelů koná v pátek 23. května a její ústřední téma zní „naděje“. Slovo, které by do dnešní doby mělo jistě více promlouvat. V Pardubicích se tradičně zapojí i kostel Českobratrské církve evangelické na Hronovické ulici (č. 492), kde bude připraven pestrý večerní program.

Od 17 hodin zazní v kostele Stabat Mater G. B. Pergolesiho v podání studen-

tů pardubické konzervatoře. Po koncertu bude následovat vernisáž výstavy a v 18 hodin se na přilehlé farské zahradě představí Pohádka s dlouhým krkem v podání divadla Příběhy měsíční duhy. Vrcholem večera pak bude od 19:20 tematický vstup do světa slam poetry v podání Mirky Sablíkové a koncert známé pardubické kapely MARIEN s Víťou Troníčkem. Na závěr večera zazní zpěvy z francouzské komunity Taizé.

Zastavte se třeba jen na chvíli – vstup je jako vždy dobrovolný. Aktuální informace a kompletní přehled zapojených kostelů najdete na www.nockostelu.cz. Udělejte si 23. května večerní procházku Pardubicemi – a možná najdete kromě

otevřených dveří i trochu naděje a inspirace do dalších dní.

David Jun, Čb. církev evangelická

Římskokatolická církev v Pardubicích otvírá své kostely v pátek 23. května 2025. Zapojujeme se tak do mezinárodní akce Noc kostelů, která má dlouholetou tradici. Umožňuje prožít rozmanitost událostí, citlivě přiblížit křesťanství, církev a víru. Nabízí setkávání lidí, prezentuje kostely, jako důležitou součást společenského života, poukazuje na kulturní hodnoty. Ústředním tématem je NADĚJE. Ta nám dává sílu kráčet dál, hledat naplnění života. Pro nás křesťany je darem od Boha.

Zveme Vás, s nadějí v srdci, do našich kostelů v Pardubicích a okolí. Kostel sv.

Bartholoměje - zahajujeme v 18 hodin slavnostní mší svatou. V 19:00 představíme příběh Křížové cesty s P. J. Uhlířem. Ve 20:00 varhanní koncert prof. Jiřího Kuchvála. Ve 21:45 prohlídka varhan na kůru kostela. Ve 22:00 modlitba na zakončení večera. Kostel Zvěstování Panny Marie - Klášterní Vás od 18 do 22 hodin zve na večer rozjímání, přemýšlení a modlitbě. Kostel sv. Jana Křtitele od 18 do 22 hodin svíčkami osvětlený prostor dává možnost modlitbám, prosbám a ukazuje, jak pomáhat druhým. Dále pro Vás bude od 18:00 otevřen kostel sv. Jiljí, kostel v Třebosicích, Mikulovicích a v Lánech na Důlku.

Pavla Bednářová, arciděk. Pardubice

MŠ Stonožka v Pardubicích slaví padesáté narozeniny

Mateřská škola Stonožka, šestitřídní škola nacházející se na sídlišti Polabiny 3, byla otevřena v roce 1975. Jednalo se o spojené zařízení jeslí a mateřské školy, do kterého byly převážně umísťovány děti zaměstnanců VCHZ Semtín. V roce

1986 byly jesle uzavřeny a ve spolupráci s městem Pardubice byla v MŠ zřízena „oční třída“. A tak získala tato mateřská škola svoji jedinečnost. Jako jediná v Pardubickém kraji má speciální třídu pro děti s vadami zraku. Třída je nadstandardně

vybavena a odborně vyškolená zdravotní sestra pomocí přístrojů každodenně koriguje zrakové vady, především strabismus (šilhavost) a amblyopii (tupozezrakost).

V roce 2011 prošel hlavní patrový pavilon a samostatný přízemní pavilon

mateřské školy rozsáhlou rekonstrukcí a modernizací interiéru. V roce 2017 následovala rekonstrukce a modernizace školní kuchyně a od roku 2020 postupně probíhá modernizace zázemí v hospodářském pavilonu. **Dagmar Fidlerová, MŠ Stonožka**

OSLAVY 80. VÝROČÍ KONCE II. SVĚTOVÉ VÁLKY V PARDUBICÍCH

Pardubice

Rok 1945 znamenal konec nejničivějšího konfliktu v dějinách, ale i nové začátky a otázky. Jakou cenu měla ve válečných letech odvaha a jakou roli hrály nutné kompromisy? Co znamenala pro náš národ svoboda po skončení II. světové války? Osvobození přineslo nádech, naději, nové výzvy a hledání další cesty.

Válka však není jen historií, její ozvěny slyšíme i dnes a velmi blízko. Přijďte uctít památku obětí války, připojte se k připomínce na všechny, kteří bojovali za naši svobodu a zamyslete se společně s námi nad tím, jak ji chránit pro další generace.

PROGRAM VZPOMÍNKOVÝCH AKCÍ:

24. dubna | 16:00 | Jom ha-šoa

veřejné předčítání jmen obětí holocaustu | **židovský hřbitov**
Pořadatel: Institut Tereziánské iniciativy

27. dubna–18. května | Poslední rok války v Pardubickém kraji

venkovní výstava | **třída Míru**

29. dubna | 13:00 | vernisáž výstavy

Výstava na osudech pamětníků z Pardubického kraje představí těžké období druhé světové války a zejména pak její poslední etapu a důsledky měnících se světových pořádků.

Pořadatel: Paměť národa Východní Čechy

květen | Krajina Lustig | výstava | vestibul **Gočárový galerie v Automatických mlýnech**

29. května | 16:30 | představení Na cestě s Arnoštem, dramatizace knihy Evy Pilátové – Arnoštova cesta žáky literárně-dramatického oboru ZUŠ Pardubice-Polabiny.

Pořadatel: ZUŠ Pardubice-Polabiny

do 6. května | Hrdinové: Neobyčejné životy obyčejných lidí / obyčejné životy neobyčejných lidí

výstava žáků výtvarného oboru ZUŠ Pardubice-Polabiny
Dům hudby

Výstava portrétů výjimečných lidí, kteří se v těžkých podmínkách stali hrdiny. Tím, že v tichosti zachránili životy, postavili se proti zlu II. světové války nebo odhodlaně čelili temnotě s nadějí. Inspirací pro část výstavy byla série židovských portrétů Andyho Warhola. Vernisáž 6. 5. od 17.30 hodin.

Pořadatel: ZUŠ Pardubice-Polabiny

do 17. května | Uloupené umění

výstava | **Krajská knihovna**

Výstava představuje činnost Centra pro dokumentaci majetkových převodů a mechanismy konfiskací uměleckých předmětů, seznamuje návštěvníky s příběhy původních vlastníků a osudy jejich sbírek. K výstavě proběhne 28. dubna od 17.00 v univerzálním sále krajské knihovny odborná beseda se zastupci Centra pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války.

Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

6. května | 17:00 | Konec druhé světové války v Pardubicích

přednáška | **zámek Pardubice**

Před osmdesáti lety, v květnu 1945, končila v celé Evropě druhá světová válka a německé nadvlády se po více než šesti letech zbavily také Pardubice. Jak to vlastně probíhalo?

Pořadatel: Východočeské muzeum v Pardubicích

7. května | Byly Pardubice v květnu 1945 osvobozeny, či okupovány?

přednáška | **Památník Zámeček**

Přednáší historik Jan Němeček: Byl květen 1945 pro Československo osvobozením či okupací? Takto postavená, dříve nemyslitelná otázka je nyní stále častější. Z historického hlediska je správný pojem osvobození, který odpovídá historické realitě konce druhé světové války na našem území. Polský diskurs, který ovšem vychází z naprosto odlišné historické zkušenosti obou zemí s ruskou/sovětskou velmocí, užívá pojem okupace. V našem případě je to jiné, i když odmyslíme negativní zkušenosti s dočasným pobytem sovětských vojsk v Československu, zakončeným na přelomu listopadu/prosince 1945 jejich odchodem (společně s americkými) z naší země. Nezapomínejme, že změna terminologie je ale už jen krůček k revizi výsledků druhé světové války.

Pořadatel: Památník Zámeček

7. května | 15:00–20:00 | Den s Pamětí národa Machoňova pasáž

15:00–17:00 | program v expozici Tichá Hrdinství a výtvarná dílna pro děti nazvaná Let 80

16:00 | divadelní představení Arnoštova cesta

17:00 | hudební program v Machoňově pasáži – zazní židovské lidové písně a saxofonový kvartet v podání žáků ZUŠ Pardubice, vystoupí hudební duo Márdi s Pítrsem a na závěr se pasáž roztančí s tančírnuou Swing Boat a s kapelou Old Time Dixiband. Výtěžek z akce bude použit na natáčení pamětníků a jejich příběhů, které nesmějí být zapomenuty.

Pořadatel: Paměť národa Východní Čechy

8. května | 9:00 | Mše svatá za oběti II. světové války | kostel. sv. Bartoloměje

Pořadatel: Římskokatolická farnost

8. května | Oslava ukončení II. světové války

pietní akt | **Zborovské náměstí u pomníku Obětem**

I. a II. světové války

11.00–11.20 kladení věnců a květinových darů

11.20–11.55 proslovy a státní hymny

Pořadatel: statutární město Pardubice

9. května | 10:00 a 16:00 | mimořádné komentované prohlídky budovy bývalého gestapa

Krajský úřad v Pardubicích

Osvobození Pardubic – vzpomínka na události v Pardubicích během květnových dnů 1945, během prohlídky navštívíme budovu, kde sídlilo gestapo, a vzpomeneme na pokus o převzetí správy města, které skončilo přestřelkou a smrtí npor. Josefa Trnky. Připomeneme příběhy dalších obětí gestapa – Josefa Kříže a Františka Hladěny, kteří mají v budově krajského úřadu pamětní gestapo. Připomeneme si událost u lékárny na křižovatce dnešních ulic Sladkovského a třídy Míru, smrt npor. Vladimíra Eliáše a smrtelné zranění Arnošta Smrže, bourání nacistického pomníku před Grandem apod. Rezervace na institut.pametnaroda.cz/pardubice.

Pořadatel: Paměť národa Východní Čechy

11. května | Bohoslužba za oběti II. sv. války evangelický kostel

Pořadatel: Českobratrská církev evangelická

17. května | 9:00 | Co nám v Pardubicích zůstalo?

cyklovýlet | **sraz u evangelického kostela**

Pořadatel: Českobratrská církev evangelická

22. května | Duo Jedlinský – Fischer

koncert | **Gočárova galerie**

Koncert tradiční etnické hudby s prvky klasiky, jazzu a volné improvizace. V jedinečných barvách zvuku houslí a akordeonu uslyšíte vlivy balkánské, židovské, irské, skotské, romské hudby.

Pořadatel: ZUŠ Pardubice-Polabiny, (Multikulturní týden)

24. května | 9:00–13:00 | Odvaha, naděje a hrdinství – příběh, který změnil svět

zážitkový workshop | **Knihovni centrum U Vokolků, Příhrádek Pardubice**

Co znamená být hrdinou? Někdy stačí odvaha pomoci druhým. Nechte se vtáhnout do výjimečného příběhu Nicholase Wintona, který zachránil stovky dětí před jistou smrtí. Určeno pro rodiče s dětmi (1. stupeň ZŠ), nutná rezervace.

Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

28. května | 18:00 | Od trosek k prosperitě: Jak Evropa hledala svou tvář po roce 1945

přednáška | **Památník Zámeček**

Přednáška Martina Čeřovského, koordinátora Europe Direct Pardubice, se zaměří na klíčové momenty formování evropské identity po roce 1945 – od poválečné obnovy přes vznik prvních integračních projektů až po současné výzvy, kterým Evropa čelí. Přijďte zjistit, jak se Evropa vyrovnávala s důsledky nejničivějšího konfliktu v dějinách a jaké lekce si z něj můžeme vzít i dnes.

Pořadatel: Europe Direct Pardubice

18. května – 30. června | Život v Protektorátu Čechy a Morava

výstava | **Krajská knihovna v Pardubicích**

Výstava na celkem 19 panelech přibližuje všední život na našem území v období Protektorátu Čechy a Morava od podpisu Mnichovské dohody až do konce války.

Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

4. června – 20. července | Sandarmoch

výstava | **Mázhaus**

Výstava o popravišti z dob stalinského teroru a jeho objeviteli Juriji Dmitrijevi, vězněném dnešním ruským režimem.

Pořadatel: Turistické informační centrum Pardubice

5. a 6. června | Den otevřených dveří ve Státním okresním archivu Pardubice

Pro návštěvníky bude připravena prezentace archiválií k tématu konce II. světové války v regionu.

Pořadatel: Státní okresní archiv Pardubice

7. a 8. června | Aviatická pouť

Letošní 33. ročník Aviatické pouti si připomene 80. výročí konce války výsadkem spojeneckých vojsk z legendárního letounu Dakota C-47. Diváci se pomohou těšit také na letadla, která hrála významnou roli právě v době II. světové války, P-38 Lightning, F4U Corsair, B-25 Mitchell a P-51D Mustang.

KOMENTOVANÉ STEZKY

Pardubicemi po stopách Silver A

Vydejte se po stopách velitele výsadku Silver A – Alfréda Bartoše. Komentovaná stezka vám přiblíží jeho poslední kroky v Pardubicích. Pro veřejnost se prohlídka koná jednou měsíčně, vždy v sobotu od 10:00.

Červeňák: Výprava do časů železničního vojska

Při prohlídce lokality Červeňák si připomeneme bývalý vojenský prostor železničního vojska. Pro veřejnost se prohlídka koná 14. června, 2. srpna a 4. října od 10:00. Pro školní kolektivy rezervujte termíny: 15. května, 29. května, 12. června, 26. června.

Prohlídky si rezervujte online na pardubice.eu/turista-rezervace. Informace pro větší skupiny a dětské kolektivy naleznete na pardubice.eu/prohlidky-skupiny, nebo na tel. 775 068 390

Pořadatel: Turistické informační centrum Pardubice

do 22. května | Terezín

výstava žáků VO ZUŠ Pardubice-Polabiny věnovaná obětem holocaustu | **Krajský úřad – sál Jana Kašpara**

Pořadatel: ZUŠ Pardubice-Polabiny

do 31. května | Květen 1945 v Pardubicích

výstava | **Krajská knihovna v Pardubicích**

Prezentace autentických materiálů z fondu Regionální studovny.

Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

Komentované procházky Pardubice v časech nacismu

Každou první sobotu v měsíci od 15:00, sraz v expozici IPN, možnost rezervace online goot.net/cs/institut-pameti-naroda-pardubice/vzike/, možnost objednání procházek pro školní kolektivy.

Pořadatel: Paměť národa Východní Čechy

celoročně | expozice „Tichá hrdinství“

Interaktivní prožití silných příběhů pamětníků období II. světové války i doby, která po ní následovala | **Machoňova pasáž, tř. Míru 60**

Pořadatel: Paměť národa Východní Čechy

Všední život na Pardubicku v období nacistické okupace a druhé světové války (15. 3. 1939 – květen 1945)

Karla Jará a kol. – naučná literatura

Možnost zakoupení na prodejních místech Krajské knihovny: Připomenutí knihy z roku 2012, která vznikla v Krajské knihovně v Pardubicích na základě jedinečných vzpomínek více než šedesáti pamětníků z Pardubic a okolí. Kniha představuje život obyčejných lidí v době okupace. Součástí je bohatá obrazová příloha autentických materiálů.

Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích

září 2025 | Kameny zmizelých – Stolpersteiny

Vsazení dalších dlažebních kostek s mosazným povrchem do chodníku před domy pardubických obětí nacistického režimu podle původního projektu německého umělce Guntera Demniga.

Pořadatel: Státní okresní archiv Pardubice

**PARDUBICHTI
TAHOUNI**
Magnet na akce

Třiatřicátý ročník Aviatické pouti se blíží

Termín letošního, již třiatřicátého ročníku Aviatické pouti se blíží a pardubické letiště otevře své brány pro všechny letecké příznivce o víkendu 7. a 8. června. Aviatická pout' opět nabídne pestré letové ukázky a pochopitelně i tradiční celodenní pozemní program s řadou prezentací a aktivitami pro děti i dospělé. Nebude chybět ani výstava aut a autoveteránů, prezentace techniky Armády ČR a řada dalších aktivit s partnery AP.

Téměř pětihodinový letový program nabídne tradičně řadu zajímavých letových ukázek, představujících letadla od počátků aviatiky až po současnost. Na počátku této pomyslné řady bude stát replika letounu Ing. Jana Kašpara z Letky AP, která poprvé na Aviatické pouti předvede před diváky veřejný vzlet. Na konci vývojové řady bude stát veřejná premiéra nového cvičného letadla Aero L-39NG Skyfox, které je od letošního roku v pro-

vozu u pardubického Centra leteckého výcviku. Pro diváky je připravena i scéna vzdušných soubojů z první světové války a asi divácky neúspěšnější jsou ukázky letadel z druhé světové války. Premiérově se představí krásně naleštěný P-51 Mustang, ale i legendární dvoumotorová Dakota doprovázená ve skupině trojicí menších historických dopravních letounů Twin Beech. Na pardubické nebe opět zavítá i legendární německý dvoumotorový

proudový stroj Me 262 Schwalbe z konce války. Pochopitelně nebudou

chybět ukázky letecké akrobacie včetně divácky oblíbené skupiny Flying Bulls Aerobatics Team nebo Petra Kopfsteina.

Program bude opět velice pestrý a více podrobnějších informací o něm i o letošním Aviatické pouti najdete na stránkách www.aviatickypout.cz.

Tereza Bartheldy, AP 2025

Volání rodu a Cizinec – květnové novinky Východočeského divadla

Předposlední premiéru stávající sezóny uvede Východočeské divadlo na své komorní Malé scéně ve dvoře, kde režisérka Eliška Říhová inscenovala svůj vlastní text Volání rodu. První diváci novinky uvidí o víkendu 10. a 11. května. „Mladá tvůrkyně Eliška Říhová pracovala jak s dokumentárními zdroji, tak s beletrií a literaturou faktu. Její Volání rodu je stylizovaným, do jisté míry také poetickým a filozofickým pohledem na osobnost ne-

jmenovaného diktátora, takzvané velké zvíře, které umírá a jeho tělesná a duševní schránka se začínají rozdělovat. Proto se také jedním z výchozích bodů inscenace stala velmi specifická lidská činnost, která se nazývá taxidermie neboli preparace. Jde o specializovaný obor, jehož cílem je vypreparovat mrtvé zvíře a následně skrze vycpávání kůže vytvořit jeho nejvěrnější podobu, zachránit jeho schránku před rozpadem a dát mu věčný život. Osud

balzamovaného diktátora a vycpaného zvířete se v mnohém potkává, což Elišku přivedlo k myšlence vytvořit divadelní prostor, ve kterém vše, co bylo za života spojeno, získává po smrti novou podobu,“ vysvětluje dramaturgyně Anna Zindulková Hlaváčková. Nový titul pardubického souboru bude určen především divákům, kteří se nebojí v divadle přemýšlet.

115. sezónu Východočeského divadla završí adaptace novely existenci-

alisty Alberta Camuse Cizinec. Jedno z nejvýznamnějších literárních děl 20. století na velké jeviště Městského divadla přenesl režisér David Šiktanc. Jeho autorskou inscenaci představí divadlo premiérovým divákům o víkendu 31. května a 1. června. Sobotní premiérový večer Cizince doprovodí vernisáž výstavy obrazů pardubického malíře Bedřicha Novotného.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Jarní Gočárova galerie

Gočárova galerie vstupuje do měsíce května s bohatým programem, jehož hlavními událostmi budou dvě významné výstavy zahájené společnou vernisáží dne 16. května. První z nich, nazvaná Chatrný 100, připomíná sté výročí narození významného brněnského umělce Dalibora Chatrného, jedné z nejosobitějších představitelů českého výtvarného světa. Výstava představí méně známou tvorbu Dalibora Chatrného v dialogu s tvorbou významných současných umělců, jako jsou Ladislav Jezbera, Vladimír Havlík, Ladislav Daněk či Kristina

Láníková a další. Souběžně zahájíme výstavu Figura / v krajce / v konfrontaci, věnovanou umění krajky s důrazem na figurální motivy. Ruční krajka, jejíž novodobá historie začíná v 16. století v Benátkách, se stala „uměním detailu“ vyžadujícím od pozorovatele, aby zaostřil a v ornamentu objevil postavy lidí a zvířat inspirované biblickými náměty, antikou i soudobým životem.

Ve dnech 14., 15. a 16. května se můžete těšit na přednášky z cyklu Od Leonarda ke Goyovi zaměřené na Francisca Goyu. Workshop „Svět budoucnosti“ nabídne 17.

května dětem od 6 let a dospělým možnost zamyslet se nad podobou světa zítřka prostřednictvím netradiční škrábané techniky.

Dne 23. května se koná oblíbená Muzejní noc v GG s podtitulem Doba snů, během níž si návštěvníci mohou vyzkoušet různé barvicí techniky jako mramorování či rozpíjení inkoustů. Zájemcům o propojení výtvarného umění s tanečním vyjádřením je připravena tanečně-pohybová dílna „Pohyb v obrazech“ s Barborou Ptáčkovou (25. května), inspirovaná výstavou Dalibora Chatrného.

Měsíc zakončíme projekcí dokumentárního filmu „Kreslen světem Dalibor Chatrný“ (28. května) s úvodem kurátorky a historičky umění Anety Kopecké.

Filmovým nadšencům nabízíme každé pondělí projekce v našem filmovém klubu: německý film „Goebbels“ (5.5.), belgicko-nizozemský snímek „Mladá srdce“ (12.5.), český film „Od marca do mája“ (19.5.) a mezinárodní koprodukční film „Spolu navěky“ (26.5.).

Více na www.gocarovagalerie.cz

Nikola Kopecká, Gočárova galerie

Přijďte na další přednášku o architektuře

Ve středu 7. května od 19:00 vás zveme do Divadla 29 na další z řady přednášek

a diskusí věnovaných architektuře. Naším hostem bude tentokrát architekt Jakub Ci-

gler, člen poradního orgánu Rady města Pardubic pro oblast architektury a urbanismu.

Více na www.offcity.cz.

Šárka Zahálková, OFFCITY

Památník Zámeček připomene konec války přednáškami a výstavou

80 let od konce 2. světové války připomene Památník Zámeček sérií přednášek a výstavou. Každou květnovou středu se od 18 hodin zaměříme na téma spojené s koncem války a poválečným vývojem v Evropě. Jako první památník navštíví Jan Němeček, který 7. května promluví o osvo-

bozování (nebo snad okupaci?) Pardubic sovětskou armádou. Následující týden Vojtěch Kyncl přiblíží poválečné soudní procesy včetně toho s K. H. Frankem. Třetí květnová středa bude patřit Sandře Kreisslové a tématu turismu odsunutých Němců do Československa. Cyklus přednášek zakončí

Martin Čerovský s tématem formování evropského povědomí po 2. světové válce.

Panelová výstava na vstupní rampě památníku v květnu připomene stěžejní témata spojená s 2. světovou válkou. Vernisáž proběhne 7. května v 17 hodin, od 18 hodin na ni naváže přednáška.

Dále všechny zveme na pietní akt k 83. výročí heydrichiády, který proběhne 3. června od 13 hodin. Akce, která připomíná 194 obětí popravených na Zámečku, se koná pod záštitou prezidenta České republiky Petra Pavla a ministra kultury Martina Baxy.

Kateřina Hloušková, Pam. Zámeček

Diskuzní fórum

Stalin převlečený za rudoarmějce je ostudou Pardubic

V době, kdy se v komunistickém Československu stavěly monumentální pomníky masovým vrahům, skutečně cenné památky chýtraly. To platilo i pro 50. léta v Pardubicích. Dobové fotografie ukazují smutný pohled na zanedbaný Pardubický zámek, zatímco ho zastínil zbrusu nový pomník masového vraha Josifa Stalina.

Omlouvám se, vlastně rudoarmějce. Těsně před dokončením pomníku přišly ze Sovětského svazu totiž nové noty, a politické zadání se na poslední chvíli změnilo. Sochař tak musel z Josifa Stalina narychlo vytvořit neznámého vojína, a původní propagandistický účel pomníku připomíná už jen jeho základní kámen s vytesaným datem narození zmíněného masového vraha.

Váží si každého vojáka, který položil život za ukončení druhé světové války, bez ohledu na to, zda přišel z východu nebo západu. Rozlišuji však, zda přinášel svobodu, nebo jen jinou formu totality. Rozlišuji, zda se choval jako osvoboditel, nebo jako nový okupant.

Existuje tisíce historických záznamů o barbarském chování Rudé armády na našem území, o loupežných výpravách opilých vojáků, kteří ničili majetky, znásilňovali ženy a vraždili celé rodiny. Tento způsob „osvobození“ velmi připomíná dnešní „denacifikaci“ Ukrajiny. A právě proto znovu ožívají myšlenky na přesun pomníku, 80 let po válce a jsou stále stejné.

Každá válka je zlo a obrovská lidská tragédie. Nezapomínejme, že Sovětský svaz pomohl tuto strašnou válku rozpoutat, dva roky ji vedl po boku Adolfa Hitlera, a až poté přispěl k jejímu ukončení.

Řekněme si to narovinu. Kdo chce upřímně ctít skutečné padlé vojáky, zapálí svíčku u jejich hrobů na pardubickém hřbitově. Kdo uctívá masové vrahy a s láskou vzpomíná na minulý režim, zapaluje svíčky u anonymizované sochy Stalina.

Je čas najít odvahu, narovnat záda a přemístit toto propagandistické dílo nevalné kvality z cenného centra města. Dlužíme to obětem osvobození i všem obětem minulého režimu.

Ondřej Müller,
zastupitel města (TOP 09)

Nelegální billboardy: město ztrácí tvář, aktivisté čelí urážkám

V Pardubicích se dnes nachází několik stovek billboardů. Kromě všudypřítomného, křiklavě barevného nevkusu odborníci dlouhodobě upozorňují, že tzv. vizuální smog negativně ovlivňuje pozornost řidičů, snižuje estetickou hodnotu veřejného prostoru, degraduje architekturu i kulturní dědictví města.

Díky pečlivé práci aktivistů, kteří ve svém volném čase mapují reklamní plochy, bylo zjištěno, že přibližně 180 z těchto billboardů je nelegálních – umístěných bez potřebných povolení. Přestože reklamní agentury si jsou těchto protiprávních instalací dobře vědomy, v Pardubicích jim to

léta procházelo. V minulosti byly dokonce zaznamenány případy zastrašování a napadání úředníků a aktivistů, nebezpečné instalace na mostech za provozu a další flagrantní porušování pravidel.

Situace se začala zlepšovat až na základě občanských podnětů a spolupráce s ŘSD, SÚS Pardubického kraje a příslušnými úřady. Výsledkem je odstranění přibližně dvaceti nelegálních billboardů a u dalších padesáti aktuálně probíhají správní řízení.

O to víc překvapí, že se na posledním zasedání zastupitelstva dočkali obchodníci s nelegální reklamou – především od zastupitelů za ODS a ANO veřejného zastání. Aktivisté, kteří upozorňují na protiprávní stav a hájí veřejný zájem, se naopak stali terčem urážek – například když náměstek primátora Jan Hrabal na sociálních sítích ocenil příspěvek, ve kterém byli aktivisté označeni za „bandu dementů“. Takový přístup vrhá nepřijemné světlo na to, koho vlastně vedení města chrání – zákon, nebo zájmy billboardových firem?

Robert Hrdina, zastupitel města
(Zelení)

Nerozumím škarohlídství a kritice za každou cenu

V demokracii je normální, že soupeříme na podporu svých argumentů. Nerozumím však kritice za každou cenu. Bohužel se s ní v Pardubicích setkáváme v poslední době čím dál častěji. Uvedu tři příklady. Pře pár dnů zahájila stavba velkého společen-

sko – obchodního centra Pernerka naproti nádraží. Přinese nám investice, kongresové centrum s hotelem, cestovní ruch a z něj plynoucí výnosy na daních a zisk pro pokladnu města. Přesto se najde pár protestantů bojujících za několik stromů. Přitom investor má jasně nařízenou náhradní výsadbu a ve finále bude v oblasti více zeleně než předtím. Následně Dopravní podnik zahájí sezónu opravené lodi Arnošt. Opět turistický ruch, atrakce, která přinese peníze turistů i firm a propaguje naše město. Všude, kde řeka ve městě žije jsou doložitelné pozitivní dopady. Spolek Zelená pětka však lod' odsoudí jako nehezkou věc, kde budou „papaláš na horní palubě kouřit cigarety“. A do třetice. Univerzita Pardubice (mj. jeden z největších zaměstnavatelů) žádá město o prodej pozemků na parkovací místa pro budoucí novou Fakultu zdravotních studií. Vysoké školy si váží, jsem hrdý na to, že ji máme, protože zvyšuje úroveň života a prestiž celého města. Opoziční zastupitel Filip Sedlák však opět hlásá, že jsme se „nechali napálit“ a že jsme žádná parkovací místa Univerzitě na Kyjevské ulici neměli prodávat. Nesmysl! Svoji vysokou školu naopak máme podporovat na všech úrovních. Je škoda, že pardubická opozice a některé občanské spolky volí cestu negace, populistické kritiky a škarohlídství. Těmto lidem chybí nadhled, vizionářství a pozitivní přístup k rozvoji našeho města.

Martin Kolovratník,
zastupitel města (ANO 2011)

Japonské středověké komedie i propojení jazzu a maďarského folkloru

Dva projekty propojující české a zahraniční umělce, a v nich dvě zásadní osobnosti současné světové alternativní hudební scény. Kultovní postava postindustrialu Cinder vystoupí s trumpetistou Petrem Vrbou v duu Fire Like Fire. A baskytarista Massimo Pupillo z legendární italské kapely Zu se potká s osobitým písničkářem Rouilleux. To vše ve čtvrtek 8. května v Divadle 29.

Jedinečná ukázka japonského komediálního žánru kjógen, který baví diváky už od 14. století, nás čeká 11. května. Divadlo kjógen je profesionální soubor, který se od roku 2001 zabývá tvůrčím překladem, realizací a uváděním japonských komedií v češtině – jevištní formou, která je zanesena na seznamu hmotného kulturního dědictví UNESCO.

V pondělí 19. května představí v Divadle 29 novinář, reportér a cestovatel Pavel Pawluscha Novotný knihu Proč Alláh stvořil kalašnikov, která pojednává o jeho putování po muslimských zemích. Pavel Novotný zdůrazňuje, že mnoho lidí má zkreslené představy o islámském světě, a snaží se ukázat, že i v těchto zemích žijí lidé s podobnými zájmy a hodnotami jako kdekoli jinde.

Grencsó / Mezei / Hock / Miklós Quartet je kapela spontánně propojující jazz a autentický maďarský folklór s volnou improvizací. Čtveřici špičkových hráčů v čele s renomovaným saxofonistou a klarinetistou Istvánem Grencsóem zastihnete v magické hudební symbióze v neděli 25. května v Divadle 29.

Více na www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Institut Paměti národa Pardubice zve na bohatý květnový program

Institut Paměti národa Pardubice připravil na květen pestrý program, jehož hlavní akcí bude 7. května Den s Pamětí národa v Machoňově pasáži. Návštěvníky čeká expozice Tichá hrdinství, divadelní předsta-

vení „Arnoštova cesta“, hudební vystoupení žáků ZUŠ, benefiční koncert Márdiho s Přísem a swingová tančírna.

Během května se můžete těšit například na autorské čtení Pavla Dvořáka o Ed-

vardu Benešovi, komentovanou procházku Osvobození Pardubic, besedu o letcích RAF, přednášku o rozpolceném Španělsku či setkání s Vivian Avraamidou Ploumbis o židovské komunitě v Řecku. Institut se

zapojí i do pardubické Muzejní noci. Podrobný program a vstupenky najdete na adrese institut.pametnaroda.cz/pardubice a sociálních sítích.

Veronika Wasserbauer,
IPN Pardubice

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

29.1.–1.6. Výstava Nové (n)emoce, Gočárova galerie - Dům U Jonáše

29.1.–25.5. Výstava Známi / Neznámí, Gočárova galerie - Dům U Jonáše

3.3.–4.1. Exit 91 / Vykopávky, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

3.3.–31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

3.3.–31.12. Lapidárium, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

4.3.–1.6. Kovy v muzeu, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

7.3.–31.8. Imaginárium, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

13.3.–11.5. Jaromír Šimkůj a hosté, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

1.4.–31.8. Morana a venkovské tradice, Výstavní prostor Mážhaus - Šatlava, výstava

1.4.–17.5. Uloupené umění, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava

1.4.–4.5. Velikonoce, tradice a pověry, Výstavní prostor Mážhaus, výstava

2.4.–12.5. Argišť Alaverdyan - Vibrace, Galerie Univerzity Pardubice, výstava

4.4.–17.5. Veronika Landa - Pátý rozměr, NOV art space, výstava

11.4.–10.5. Hynek Bařák: Dekáda, Divadlo 29, výstava

25.4.–31.5. Obyčejné věci s neobyčejnými dětmi, Východočeské divadlo, výstava

29.4.–19.4. Martin Veselý: Struktury, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava

30.4.–14.7. Rytíři z Příhrádku (výstava), Knihovniční centrum u Vokolků, výstava

3.5. 6:20 Okouzující Hallstatt, aneb UNESCO pod Alpami, Pardubice, aut.nádr., výlet

3.5. 9:00 Pardubice Cheer Open 2025, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, soutěž

3.5. 12:00–15:00 Happyplant Pardubice, Dům dětí a mládeže Alfa Pardubice, prodejní akce pokojových rostlin

3.5. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

3.5. 15:00 Mít svůj sen 2025, Congress Centre Pardubice, setkání romských osobností a studentů

3.5. 15:00 Obscene society fest 2025, ABC Klub, hudební festival

3.5. 18:30 Venkovní posezení s kapelou P.O.R.T., Restaurace Dubina, koncert

3.5. 19:00 Grande Moravia, Dům kultury Dukla, koncert filmových melodií Ennia Morriconeho

3.5. 19:00 Já je někdo jiný, Divadlo Exil, divadlo

3.5. 19:00 Šlitroviny, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, koncert

4.5. 10:30 Velká cena Pardubic 2025, Městský atletický stadion, závody

4.5. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum

4.5. 17:00 Kája a Bambuláček - Bublinová party 2025, Dům kultury Dukla, akce pro děti

4.5. 19:00 Janoska Ensemble, Dům hudby, koncert

4.5. 19:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo

4.5. 19:00 Válka Roseových, Východočeské divadlo, divadlo

5.5. 17:30 Dokonalá svatba, Východočeské divadlo, divadlo

6.5. 10:00 Sociocon, Divadlo 29

6.5. 17:00 Konec druhé světové války v Pardubicích, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, přednáška

6.5. 19:00 Napolitánské písně, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, koncert

6.5. 19:30 John Williams, Dům hudby, koncert

7.5. 10:00 Setkání rodičů s dětmi, Farní sbor českobratrské církve evangelické

7.5. 15:00–22:00 Den s Pamětí národa, Machoňova pasáž, hudba, divadlo, připomínka konce války

7.5. 18:00 Byly Pardubice v květnu 1945 osvobozeny, či okupovány?, Památník Zámeček Pardubice, přednáška

7.5. 19:00 Degustace rumů, Everything

8.5. 11:00 Oslava ukončení II. světové války, Zborovské náměstí u pomníku Obětem I. a II. světové války, pietní akt

8.5. 9:00–19:00 Mistrovství ČR Hobby Dance, Solo, Synchro a Figurální valčíku, Palác Pardubice

8.5. 9:00–16:00 Oklikou motoráčkem do Holic, Jízda historického vlaku do Holic

8.5. 10:00–18:00 Slavnosti perníku, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum

8.5. 13:00 Úvodní cross country Koroka, Dostihové závodiště Pardubice

8.5. 16:00 Smyslohrátky - Piráti, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti

8.5. 18:00 Komentovaná prohlídka výstavy III: Těla prachu & performance Andrey Tušimové (SK) a Adama Michálka (CZ), GAMP - Galerie města Pardubic

8.5. 19:00 Travesti Show Dolly Mishel & Anastacia - Hawai, Everything

8.5. 20:00 Cinder & Petr Vrba: Fire Like Fire (UK/CZ) • Massimo Pupillo & Rouilleux (IT/CZ), Divadlo 29, koncert

8.5. 20:00 Roman Dragoun & His Angels, Music club Žlutý pes, koncert

9.5. 10:00 Volání rodu, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo

9.5. 18:00 Přestupní Stanice: Strach (studio Laik), Východočeské divadlo, divadlo

- 9.5. 20:00 Monostop Warm Up Rave Room, Everything, koncert
- 9.5. 22:00 Rave Room Pardubice #supremera-ves #wehypetechno, Everything, koncert
- 10.5.–11.5. Garage Party Pardubice 2025, Indian Motorcycle Pardubice
- 10.5. 9:00–16:00 Zahájení sezóny Musea Rosice 2025, Museum Rosice nad Labem
- 10.5. 10:15 FK Pardubice B FK Arsenal Česká Lípa, Areál Pod Vinicí, fotbal
- 10.5. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, dětská prohlídka krytu civilní obrany
- 10.5. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 10.5. 13:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, prohlídka
- 10.5. 13:30 FK Pardubice - SK Dynamo České Budějovice, CFG Arena - Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 10.5. 14:00 FIM Europe Speedway Team - Finále A, Plochodrážní stadion
- 10.5. 19:00 Jan Loops, Bushman Bar, koncert
- 10.5. 19:00 Oko tygra, Východočeské divadlo, divadlo
- 10.5. 19:00 Volání rodu, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 10.5. 19:00 Žena za pultem 2, Kulturní dům Hronovická - Velký sál, divadlo
- 10.5. 21:00 Darewin + support: Fakin Bůh, Ponorka, koncert
- 11.5.–6.6. Daniela Semrádová: Mínus desítka, Divadlo 29, výstava
- 11.5. 15:00 Dobrodružství hashrmana Tatrmana, Východočeské divadlo, divadlo
- 11.5. 17:30 Vernisáž výstavy Daniela Semrádová: Mínus desítka, Divadlo 29
- 11.5. 18:00 Markétka, Husův sbor, divadlo
- 11.5. 19:00 Divadlo kjógen: Kaki jamabuši / Inabadó / Bóšibarí, Divadlo 29, divadlo
- 11.5. 19:00 Odvrácená strana Měsíce, Divadlo Exil, divadlo
- 11.5. 19:00 Volání rodu, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 12.5. 8:30 a 10:30 Dobrodružství hashrmana Tatrmana, Východočeské divadlo, divadlo
- 12.5. 16:00 Májový koncert školního pěveckého sboru Cantores a studentů Gymnázia Dašická Pardubice, Husův sbor
- 12.5. 17:00 Dobrodružství hashrmana Tatrmana, Východočeské divadlo, divadlo
- 12.5. 17:00 Dopady tzv. živočišné výroby na zvířata a svět kolem nás, Divadlo 29 - Klub 29 - malá scéna Divadla 29, přednáška
- 12.5. 18:00 Koncert ZUŠ v kostele sv. Jana Křtitele, koncert ZUŠ Havlíčkova
- 12.5. 18:00 Vystoupení pěveckých sborů, Archa - Sbor Církve bratrské, koncert
- 13.5. 9:30 Keramika lapač snů, Dům dětí a mládeže Beta
- 13.5. 19:00 Old Time Dixieland, Divadlo 29 - Sál divadla, koncert
- 13.5. 19:00 S čerty nejsou žerty, Východočeské divadlo, divadlo
- 14.5.–30.6. Morčata v akci, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava
- 14.5. 9:00 a 16:30 Modelínování - Dinosauři, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti
- 14.5. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2025, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, program pro seniory
- 14.5. 10:00 Rodinná středa: Mísení prachu, GAMPa - Galerie města Pardubic, tvůrčí dílna pro děti do 5 let i jejich rodiče
- 14.5. 16:00–19:00 Hry na hrdiny Svítky hrdinů, Krajská knihovna v Pardubicích - sklep knihovny
- 14.5. 17:00 Od Leonarda ke Goyovi / Francisco Goya, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 14.5. 17:00 Setkání s osobností: Iva Tajovská, Krajská knihovna v Pardubicích
- 14.5. 18:00 Soudní procesy s válečnými zločinci, Památník Zámeček Pardubice - kinosál Památníku Zámeček, přednáška
- 14.5. 19:00 Svět mezi námi, Divadlo 29 - Sál divadla, film
- 14.5. 19:00 Tereza Andělová: Nad jedním světem, Divadlo Exil, vernisáž obrazů a koncert
- 14.5. 20:00 Karaoke Night, Everything
- 15.5.–18.8. Taťána Faltyssová, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava
- 15.5. 10:00–17:00 Spolu proti melanomu, za Palácem Magnum
- 15.5. 10:30 Od Leonarda ke Goyovi / Francisco Goya, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 15.5. 15:00–22:00 Každý chvíli na španělku 2025, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, hudební večer
- 15.5. 18:00 Křest katalogu výstavy III: Bodies of Dust / III: Těla prachu, GAMPa - Galerie města Pardubic
- 15.5. 19:00 Country colaps + Dostavník, Dolí Klub, koncert
- 15.5. 19:00 Ivan Ženatý & Martin Kasík, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, koncert
- 15.5. 19:30 Noty a slova Jazz me - The Factory band & Salih, Road Cafe, koncert
- 16.5.–14.9. Chatrný 100, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, výstava
- 16.5. 9:00 Smyslohrátky - Piráti, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti
- 16.5. 10:00 Dopoledne s linorytem, Knihovné centrum u Vokolků
- 16.5. 10:00 Pan Kaplan má třídu rád, Východočeské divadlo, divadlo
- 16.5. 10:00 Seniorský pátek: Krajinka nejen v lahvi, GAMPa - Galerie města Pardubic, dílna pro seniory
- 16.5. 10:30 Od Leonarda ke Goyovi / Francisco Goya, Gočárova galerie v Automatických mlýnech, přednáška
- 16.5. od 14:00, 17.5. od 13:00 Majáles 2025, louka u koupaliště Cihelna
- 16.5. 17:00 Vernisáž obrazů - Barevný svět Simon, Westie coffee
- 16.5. 19:00 Schrödingerova kočka, Východočeské divadlo - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 16.5. 21:00 Kris & Cube, Ponorka, koncert
- 17.5. 8:00–20:00 Festival rostlin, Ideon
- 17.5. 8:30 Kolem s kolem: Po stopách Františka Schmoranze, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, cykloakce
- 17.5. 9:00–15:00 Den otevřených dveří - 75 let od založení podniku, Dopravní podnik města Pardubic
- 17.5. 9:00–16:00 Veteran Salon Pardubice, Komenského náměstí, Pernštýnské náměstí, Příhrádek, Zámek
- 17.5. 10:00 19. Hradubický běh, Pardubice, Poděbradská - koberce Breno
- 17.5. 10:00–22:00 Multikulturní týden na hvězdárně, Hvězdárna barona Artura Krause, Multikulturní týden na hvězdárně

- 17.5. 10:00 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích
- 17.5. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 17.5. 15:00 Souhvězdí aneb řecké báje mimo výšeč, Divadlo Exil, divadlo
- 17.5. 17:00 FK Pardubice - FK Mladá Boleslav, CFG Arena - Stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 17.5. 19:00 Hudba Bridgerton při svíčkách, Dům hudby, koncert
- 17.5. 19:00 Volání rodu, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 18.5.–30.6. Život v Protektorátu Čechy a Morava, Krajská knihovna v Pardubicích, výstava
- 18.5. 9:00 Festivalová mše, Kostel sv. Bartoloměje
- 18.5. 9:00 Nejen Čtení - O veliké řepě, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti
- 18.5. 10:00–18:00 Festival rostlin, Ideon
- 18.5. 10:30 Sraz dvojčat a vícerčat, Pohádková zahrada
- 18.5. 14:00 Taneční odpolední čaje se skupinou KV Band, Kulturní dům Hronovická - Velký sál
- 18.5. 15:00 Tvůrčí neděle: Vzdušné proudy, GAMPa - Galerie města Pardubic, dílna pro děti od 5 let
- 18.5. 19:00 Příběhy vesmírného nomáda, Hvězdárna barona Artura Krause, přednáška
- 19.5. 14:00 Jak ovlivňuje stát naše životy?, Seniorcentrum, přednáška
- 19.5. 19:00 Mozart a Wagner, Dům hudby, koncert
- 19.5. 19:00 Pavel Pawluscha Novotný: Proč Alláh stvořil kalašnikov, Divadlo 29
- 19.5. 19:00 Tanec na konci léta, Divadlo Exil, divadlo
- 20.5. 15:00–18:00 Den řemesel v sociálně terapeutické dílně, Výměník - středisko Péče o duševní zdraví
- 20.5. 15:30 Autogramiáda Marty Dřímál Ondráčkové, Palác Pardubice
- 20.5. 16:00 Po stopách historie obvodu, Knihovna městského obvodu Pardubice III
- 20.5. 18:00 KAP - Kundalini aktivační proces, Everything
- 20.5. 18:00 ZUŠ Open, Základní umělecká škola Havlíčkova, kytarový koncert
- 20.5. 19:00 Jsme Zločinožrouti Tour 2025, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, divadlo
- 20.5. 19:00 Mozart a Wagner, Dům hudby, koncert
- 20.5. 19:30 Asonance, Kulturní dům Hronovická, koncert
- 21.5. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2025, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, program pro aktivní seniory
21. - 23.5. 9:00–18:00 Výstava kaktusů, Evropský spolkový dům
- 21.5. 10:00 Setkání rodičů s dětmi, Farní sbor českobratrské církve evangelické
- 21.5. 13:30 Víkend na Slovensku - Vysoké Tatry, Dunajec, rožnovské skanzeny, Seniorcentrum, promítání
- 21.5. 18:00 Ochutnávka vín & sabráž, Centrum Kosatec
- 21.5. 18:00 Návraty do (ne)známého domova: Heimat-turismus německých vysídlenců do Československa v době studené války, Památník Zámeček Pardubice, přednáška
- 21.5. 18:30 The Blend Degustace Whisky, Everything
- 21.5. 19:00 Martin Hranáč - Crazy Show, Kulturní dům Hronovická
- 21.5. 19:00 Mozart a Wagner, Dům hudby, koncert
- 21.5. 19:00 Písníkáři v kavárně - Honza Přeslička, CrossCafe Original, koncert
- 22.5. 16:00–21:00 Naslouchej prostoru: akustická ekologie od počátků po současnost (Polina Khatsenka, Jan Krtička), Divadlo 29
- 22.5. 16:00 Smyslohrátky - Jedeme do ZOO, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti
- 22.5. 17:00 Hezky česky Vřeteno osudu: Mezi kolébkou a hrobem, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška
- 22.5. 19:00 Barocco sempre giovane, Hudební sál Radnice, koncert
- 22.5. 19:00 Chanson Trio Coucou - francouzské šanzony, Everything, koncert
- 22.5. 19:00 Koncert komorní hudby, Evangelický kostel
- 22.5. 19:00 Poutníci do Lhasy, Divadlo Exil, divadlo
- 22.5. 19:00 Volání rodu, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 22.5. 19:00 Záskok, Doli Klub, divadlo
- 22.5. 20:00 Monantes, Road Cafe, koncert
- 23.5. 80's 90's & Millenium W/ Linkinč, Everything, koncert
- 23.5. 10:00 Dopolodne s linorytem, Knihovni centrum u Vokolků, workshop
- 23.5. 11:00–23:00 Demisáž výstavy III: Bodies of Dust / III: Těla prachu, GAMPa - Galerie města Pardubic
- 23.5. 17:00–23:00 Muzejní noc Museum Rosice n.L., Rosice nad Labem
- 23.5. 17:00 Muzejní noc v GG / Doba snů, Gočárová galerie v Automatických mlýnech
- 23.5. 17:00–23:00 Pardubická muzejní noc 2025, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum
- 23.5. 17:00–23:00 Pardubická muzejní noc na hvězdárně, Hvězdárna barona Artura Krause
- 23.5. 18:00 Patagonie... aneb naše cestovatelská maturita, Westie coffee, přednáška
- 23.5. 18:00 Poezie pod klenbou, Knihovni centrum u Vokolků
- 23.5. 18:30 Tři sestry a hosté - 40 let open air tour 2025, Pardubický pivovar, koncert
- 23.5. 19:00 Můžem, i když nemůžem, Restaurace Blériot, divadlo
- 23.5. 19:00 Normální debil 2, Východočeské divadlo, divadlo
- 23.5. 20:00 Gmajor6, Everything, pěvecký koncert
- 24.5. 9:00–15:00 Den otevřených dveří na Centrální hasičské stanici v Pardubicích, Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje
- 24.5. 9:00–14:00 Odvaha, naděje a hrdinství příběh, který změnil svět, Knihovni centrum u Vokolků
- 24.5. 9:00–17:00 Pletení košíků od základů, Malaya - centrum jógy
- 24.5. 9:30–21:30 Gočárův běh, Automatické mlýny, premiéra běhu do Hradce Králové
- 24.5. 13:00–22:00 "Kill Fest" Open Air, Music club Žlutý pes, koncert
- 24.5. 13:00 I. kvalifikace na 135. Velkou pardubickou se Slavia pojišťovnou, Dostihové závodiště Pardubice
- 24.5. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti

- 24.5. 14:00 FIM Speedway Under 21 World Championship (SGP2) - kvalifikace, Plochodrážní stadion
- 24.5. 14:00 a 16:00 I. liga Muži Joudrs B, Krtkova aréna, softball
- 24.5. 18:00 Atomová kočička, Východočeské divadlo, divadlo
- 25.5. 14:00–18:00 Krásný dětský den aneb Zámkohraní, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, koncert pro děti
- 25.5. 16:00 Martin Hak: Velrybí doupě, Malaya - centrum jógy, divadlo
- 25.5. 19:00 Grencsó / Mezei / Hock / Miklós Quartet (HU), Divadlo 29, koncert
- 25.5. 19:00 Kráska z Leenane, Divadlo Exil, divadlo
- 26.5. 10:00 Malý princ, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře, divadlo
- 26.5. 17:00 ZUŠ Open, Divadlo 29, závěrečné vystoupení žáků LDO ZUŠ Havlíčkova
- 26.5. 19:00 Neběhej s nůžkami v ruce, Divadlo Exil, divadlo
- 27.5. 16:30 a 20:00 Techtle Mechtle - Hostinec u Maruny, Kulturní dům Hronovická, travesti show
- 27.5. 19:00 Svatá noc / Josef a Marie, Divadlo Exil, divadlo
- 28.5. 9:00 a 15:00 Muzejní akademie 2025, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, program pro aktivní seniory
- 28.5. 9:00 Versino Tech & Trends 2025, Galerie Univerzity Pardubice
- 28.5. 18:00 Od trosk k prosperitě: Jak Evropa hledala svou tvář po roce 1945, Památník Zámeček Pardubice, přednáška
- 29.5. 10:00 Čiperné prstíky, Knihovni centrum u Vokolků
- 29.5. 16:30 Scénické čtení k výstavě Krajina Lustig, Gočárova galerie v Automatických mlýnech
- 29.5. 17:00 English Me: Cesta k autonomii a diferenciaci ve výuce, Britské centrum Pardubice
- 29.5. 18:00 ZUŠ Open, Dům hudby, slavnostní koncert ZUŠ Havlíčkova
- 29.5. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 29.5. 19:00 Oscar pro Emily, Kulturní dům Hronovická, divadlo
- 29.5. 19:30 The Backbeat Beatles (UK) - Abbey Road Tour 2025, Ideon, koncert
- 30.5. 9:00 Smyslohrátky - Jedeme do ZOO, Sluníčko - Centrum pro rodinu, akce pro děti
- 30.5. 10:00 Cizinec, Východočeské divadlo, divadlo
- 30.5. 10:00 Dopoledne s linorytem, Knihovni centrum u Vokolků
- 30.5. 17:45 Jednorázový kurz improvizace pro páry, Ekocentrum Paleta, divadlo
- 30.5. 18:30 Jarní Upanišády (Čtvrť na smrt, SlamerBanger, Špičkovka), Doli Klub, koncert
- 30.5. 19:00 Autorské čtení Petr Kylián - United Losers, Everything
- 30.5. 19:00 Pořád jsem to já, Východočeské divadlo, divadlo
- 30.5. 19:00 Původ chemických prvků ve vesmíru, Hvězdárna barona Artura Krause, přednáška
- 30.5. 19:00 eNDee a Bob-Art, Music club Žlutý pes, koncert
- 30.5. 22:00 Afro & Latino nigh Khaldara, Everything, koncert / tanec
- 31.5. 8:00 SD Cup 2025, Enteria Aréna, taneční soutěž
- 31.5. 10:00–17:00 Dětský super den, Dostihové závodiště Pardubice
- 31.5. 11:00–22:00 Vinný košť & festival chutí v Pardubicích, Pernštýnské náměstí
- 31.5. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 31.5. 15:00 Pohádka O třech námořnících, Východočeské divadlo Pardubice - Malá scéna ve dvoře
- 31.5. 19:00 Best Film Soundtracks & Candles, Dům hudby, koncert
- 31.5. 19:00 Cizinec, Východočeské divadlo, divadlo
- 31.5. 19:00 Dictator Party, Chés Cafe Bar
- 1.6. 13:00 Kouzla nejen pro děti - Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 1.6. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum
- 1.6. 14:00 Taneční odpolední čaj se skupinou Pardubická šestka, Kulturní dům Hronovická
- 3.6. 9:30 Keramika - glazování, Dům dětí a mládeže Beta

- 3.6. 13:00 Pietní akt k připomenutí 83. výročí heydrichiády na Pardubicku, Památník Zámeček Pardubice
- 3.6. 17:00 ZUŠ Open, Základní umělecká škola Havlíčkova, koncert smyčcového oddělení
- 4.6. 10:00 Sam aneb Výchova k rodinnému životu, Východočeské divadlo, divadlo
- 4.6. 19:00 Petra Hapková - šansony Petra Hapky s klavírem, Everything, koncert
- 5.6. 19:00 Filmový večer - Film naslepo, Everything
- 5.6. 19:00 R. Cooney / Prachy!!!, Východočeské divadlo, divadlo
- 6.6. 16:00 Pernštýnská noc, Pardubice, folklorní festival
- 7.6.–8.6. Aviatická pouť, Letiště Pardubice

Zámkohraní aneb Krásný dětský den

Krásný dětský den aneb Zámkohraní vypukne v neděli 25. května ve 14 hodin na Zámku Pardubice už podesáté! Na pódiu to rozbalí kapela Mixle v piksele, přidá se divadlo a dílny. Program začíná Hudební výchovou Kapitána Vejfuka. Nádvoří a parkán zaplní žongléřské a bublifukové dílny či hudební zkušebna. Muzejní edukátoři připravili Ateliér fantazie, dílnu inspirovanou výstavou Imaginárium. Děti si pohladí živá zvířátka a vydají se na orientační závod po zámeckých valech. Vstupenky se prodávají v pokladně muzea nebo online, děti do 3 let mají vstup zdarma, ostatní včetně dospělých zaplatí 100 korun.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Abonentní program Mozart & Wagner

Velká skladatelská jména dala název květnovým koncertům v Sukově síni Domu hudby. Wolfgang Amadeus Mozart a Richard Wagner jsou si v lecčems podobní – oba například ve své době zásadně ovlivnili vývoj opery, a i když jejich kompoziční přístupy byly přirozeně rozdílné, oba hráli důležitou roli při rozvoji samotného hudebního dramatu. Ve dnech 19., 20. a 21. května zazní od 19 hodin předehra k opeře Lucio Silla od W. A. Mozarta, a také jeho Symfonie č. 29 A dur. Po přestávce se pak k orchestru přidá mezzosopranistka Markéta Cukrová, která zazpívá Pět písní na slova Mathildy Wesendonckové, které zhudebnil Richard Wagner.

Více na kpar.cz a pardubicehudebnijaro.cz

Milena Potůčková, mluvčí filharmonie

Cestou k modernímu městu nový seriál muzea o architektuře

Co nejbližší Bohu – Husův sbor a moderní sakrální architektura

Hlavní uliční průčelí Husova sboru v roce 1935. Foto: archiv VČM.

Představování proměn pardubické architektury jsme minule opustili u jedné z nejzásadnějších staveb ve městě – radnice na Pernštýnském náměstí. Nyní se od světských budov přesuneme k sakrálním objektům z konce 19. a první poloviny 20. století. Mezi hlavní hrdiny našeho příběhu patří rozměrná stavba místního Husova sboru a stavitelská rodina Potůčkových.

Než se vydáme na pardubické Olšinky, zastavme se u jiné protestantské modlitebny v Hronovické ulici. Zde se totiž místnímu sboru Českobratrské církve evangelické podařilo mezi léty 1896 a 1897 vybudovat svatostánek podle projektu karlínského stavitele Josefa Blechy. Neorenesanční objekt se stylizovanými kalichy ukazoval schopnost

místní stopadesátihlavé evangelické komunity realizovat ambiciózní plány. Ještě více jejich úspěch vyniká v kontrastu s neúspěšným snažením římskokatolické církve o vybudování nového děkanství v prvních desetiletích 20. století. Z mnohých úvah a intervencí se arciděkanství podařilo uskutečnit pouze „památkářskou“ úpravu kostela sv. Bartoloměje architektem Bózou Dvořákem mezi léty 1912 a 1913.

Neutěšenou situaci vnímali římskokatoličtí farníci i místní městská správa především na náměstí Republiky, kde v pohledové partii mezi kostelem sv. Bartoloměje a novostavbou Anglo-československé banky od Josefa Gočára stálo nevzhledné torzo zvonice. Kvůli vleklým sporům mezi Muzejním spol-

kem, památkovou komisí města a městskou správou o podobu věže se dlouho nedařilo projekt realizovat. Situaci měl vyřešit nejprve návrh Bózi Dvořáka a později Karla Řepy. Podařilo se to ale až bývalému pardubickému starostovi a továrníkovi Josefu Prokopovi. Díky němu byla roku 1931 postavena zvonice, kterou konzervativní komentátoři přezdívali „transformátor“. Budova poté sloužila jako reprezentativní kulisa hlavního vchodu do veleúspěšné Celostátní výstavy tělesné výchovy a sportu.

Jedinou novostavbu římskokatolického svatostánku v Pardubicích nakonec postavila Jednota pro postavení kostela Na Skřivánku s účastí řádu Salesiánů. Už v roce 1934 zakoupila parcelu a nechala si vypracovat návrh kláštera s monumentálním kostelem sv. Václava. Z ekonomických a především politických důvodů nakonec na jihozápadním rohu Zborovského náměstí vznikla pouze první etapa s drobnou kaplí zasvěcenou zemskému patronovi.

Nový monumentální svatostánek se v meziválečném období podařil dokončit pouze Církvi československé. K ní se po založení republikánského státu začalo hlásit několik set tisíc obyvatel země, kteří mnohdy spadali mezi politickou i kulturní elitu země. Nová náboženská organizace potřebovala vybudovat síť modliteben, aby nahradila dosavadní provizoria. Stejná situace potkala také pardubickou Radu starších, která

do otevření Husova sboru využívala zámeckou kapli Tří králů.

Stavebníkům se podařilo velmi rychle získat prostředky na stavbu a především rohovou parcelu Na Olšinkách. Ke spolupráci přizvali pardubického architekta a stavitele Ferdinanda Potůčka mladšího, který se k této církvi také aktivně hlásil. V lednu 1926 odevzdal moderně klasicizující projekt s otevřeným nárožím, sloupovou předsní a rozměrnou věží včetně stylizovaného kalicha. Architektonickým pojetím evidentně odkazoval k protějším monumentálnímu objektu pardubické sokolovny z let 1922 až 1923.

Stavbu dokončili stavitelé Karel Koutník a Karel Jirásek už roku 1927, ale finální kolaudace se sbor dočkal až o tři roky později. Zatímco do jižní partie situoval Potůček administrativní zázemí církve s farou a bytem, do severní části navrhl divadelní a modlitební sál. Sbor kromě účelů sakrálních sloužil také jako místo pro vzdělávání místních obyvatel formou různých přednášek a představení. Na tuto prvorepublikovou tradici navazovalo roku 1956 město adaptací objektu pro potřeby komorní scény Východočeského divadla v Pardubicích.

Více si můžete přečíst v publikaci Cesta k modernímu městu, kterou vydalo Východočeské muzeum. K dispozici bude od konce května opět na pokladně věž i v e-shopu.

Matěj Bekera, historik
Východočeské muzeum – Zámek Pardubice

Pardubická muzejní noc: Nechte se pohltit atmosférou noci plné zážitků

V pátek 23. května od 17 do 23 hodin ožijí Pardubice magickým nočním programem, který vás zavede do muzeí, galerií i netradičních míst. Pardubická muzejní noc letos propojuje více než 15 institucí a přináší nejen volné vstupy, ale i koncerty, dílny, komentované prohlídky a historické jízdy.

Východočeské muzeum otevře expozice i část výstav zdarma, včetně Pernštejnské rezidence, numismatiky, skla, Lapidária nebo věže. Děti se zabaví v Dílně imaginace, kde si od 17 do 20 hodin vyrobí magická zvířátka nebo postavičky. Zážitkem bude možnost nahlédnout do běžně nepřístupného depozitáře zoologie, depozitárního

komplexu v Ohraženících nebo se vydat historickým autobusem za moderní architekturou města (nutná rezervace). Těšte se na žongléřská vystoupení, večerní koncert písničkářky Niky i ohnivou show s obří hořící kostkou.

Nadace Automatické mlýny nabídne Silo s vyhlídkovou střechou a barem, chybět nebudou komentované prohlídky areálu a promítání dokumentu o Gočárově architektuře.

V Gočárově galerii najdete workshopy pro děti a dospělé Doba snů, uvidíte výstavy Chatrný 100, Krajka a Známi/Neznámí.

Galerie města Pardubic přichystala otevření galerijní zahrady, dornisáž vý-

stavy III: Bodies of Dust – III: Těla prachu, interaktivní herní instalaci Kámen, společné hraní s No fun kolektivem či výtvarně-materiálovou dílnu.

V prostorách Sféry se děti i dospělí ponoří do tajů vědy díky Science on a Sphere, chemickým a přírodovědným pokusům i tvoření ze dřeva a kovu.

Do programu se zapojí také Museum Rosice nad Labem, které nabídne projíždky historickými trolejbusy, autobusy mezi centrem města a Rosicemi nebo historický motoráček na trase Pardubice centrum – Rosice a zpět.

Hvězdárna barona Artura Krause za jasného počasí umožní pozorování oblohy dalekohledem z terasy, nabídne

také vesmírné tvoření pro děti a popularizační programy o vesmíru. Zámeček Pardubičky – Larischova vila zpřístupní věž i sklepení.

Otevřeny budou také krematorium, Art Space NOV s výstavou We-Boj, knihovna U Vokolků s výstavami, prohlídkami a křížovkami, Mázhaus s výstavou Cesta do Afriky i Institut Paměti národa – ten kromě silných příběhů nabídne i dokument o druhé světové válce v Pardubicích.

Celý letošní program včetně přesných časů, jízdních řádů a možností rezervací najdete na webové stránce www.pardubickamuzejninoc.cz.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Křížovka o ceny

Křížovky roku 2025 se vztahují k seriálu VČM Cestou k modernímu městu.

Ferdinand Potůček mladší, absolvent strojíňho inženýrství a syn úspěšného pardubického stavitele Ferdinanda Potůčka staršího (1866–1930), spolupracoval v letech 1920 až 1930 s otcem v jeho podnikatelství staveb. Účastnil se užší soutěže na pardubické průmyslové muzeum a projektoval výstavní pavilony na Celostátní výstavě tělesné výchovy a sportu otevřené veřejnosti od května do října roku 1931. Také **(TAJENKA)** rodinných domů a vil ve Štolbově ulici nebo na Tyršově nábřeží. Jako člen reformní Církve československé také vypracoval návrhy sborů v Kolíně nebo Heřmanově Městci.

Znění tajenky nám pošlejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **DRUHÝM MÍSTEM**. Výherkyní se tentokrát stala paní Markéta Cempírková. Cena od města Pardubice je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na Pernštyňském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	SLOVENSKÁ POLITICKÁ STRANA	NĚMECKY „I“	SPZ AUT OKRE- SU JIČÍN	POSTAVIČKA NEBO HRAČKA	 Pardubice	HLOUPÝ ČLO- VĚK (LIDOVĚ)	FOTBALOVÉ ZÁZEMÍ	UMĚLECKÁ BESEDA	 Pardubice	MRÁKOTNÉ STAVY	ZNAČKA LEPIDLA	OBYVATEL ÚZEMÍ V ASI
TREZOR					ŘECKÉ PÍSMENO				ŠACHOVÁ PROHRA			
JMÉNO KOČKY					REVERS TĚLOCVIČNÉ ÚKONY				DOZORČÍ PARKU ŽÁK STŘEDNÍ ŠKOLY			
NÁZEV ZN. DUŠÍKU			TEXTILNÍ LÁTKA 4 X 5					SOKOLSKÁ SLAVNOST STÁTNÍ INSTITUCE				
 Pardubice	NAPŮL (NÁŘEČNĚ)	DVOJZPĚV NÁSTAVA DOMU					KANÁL OTISK NOHY					
TAJENKA												
NAPADÁNÍ (MN.Č.)						TÍMTO SMĚREM UPADNUTÍ					VOJENSKÝ POKRÍK	POPRAVČÍ
VELIKOST TISKARSKÉHO PÍSMO					NÍŽE NEŽ PŘEDLOŽKA					UN. KARLOVA OZN. NAŠICH LETADEL		
TURECKÁ JEDNOTKA OBJEMU				CITOSL. KAPÁNÍ				LIŠČÍ OBYDLÍ				
JEDNOTKA LOTYŠSKÉ MĚNY				EDUARD DOM.				VYRÁBĚT LÁTKU				

ZAHÁJENÍ DOSTIHOVÉ SEZÓNY V PARDUBICÍCH

Pardubice jsou už od 19. století spjaté s koňmi a dostihy – a letos poprvé přenášíme slavnostní zahájení sezóny přímo do centra města. Přijďte si na třídu Míru, před divadlo nebo do Machoňovy pasáže společně připomenout, co pro nás tato tradice znamená.

23. května 2025 14:00–22:00

náměstí Republiky – 14:00–22:00 | třída Míru – 14:00–18:00 | Machoňova pasáž – 15:00–18:00

PROGRAM:

- hudební vystoupení
- umělecká vystoupení
- módní přehlídka
- prodejní výstava klobouků
- prodejní stánky s jezdeckým vybavením
- hobby horsing, parkurové překážky pro děti
- kreativní workshopy s koňskou tematikou
- fotokoutek, brýle s virtuální realitou
- jezdecký trenažér
- historický kočár Kinský dal Borgo
- stánky s občerstvením

pardubice.eu/zahajeni-dostihove-sezony

Dětský SUPER den letos už v máji

Největší oslava svátku všech dětí v Pardubickém kraji – Dětský Super den – zamíří na dostihové závodiště poslední květnovou sobotu! A máme se zase na co těšit! V rámci 24. ročníku bude mít na závodišti premiéru Kája a Bambuláček. Po obědě se menší děti zasmějí s Michalem Nesvadbou a starší děti se ponoří do světa youtubera Jakuba Destra.

ČSOB Pojišťovna Dětský Super den se bude konat v sobotu 31. května od 10 do 17 hodin na Dostihovém závodišti v Pardubicích. Kyvadlová doprava bude

zajištěna zdarma. Na děti čeká spousta soutěžních stanovišť, na kterých budou moci sbírat razítka do svých soutěžních karet, za něž pak mohou získat dárky v Super obchůdku. Probíhat bude také celodenní soutěž o tablet a 20 hlavních výher!

Holky a kluci budou moci otestovat nejrůznější sportovní disciplíny – parkour, capoeiru, basketbal, americký fotbal, floorball, bojové sporty, gladiátorské disciplíny, ale i taneční workshopy. Stejně tak na ně čeká zábavné vzdělávání o přírodě a nejrůznější chemické pokusy.

Návštěvníci si budou moci vyzkoušet smyslové hraní, paintball, jezdicí koníky, beauty zonu, fotoateliér, deskové hry, ale také tvořivé dílničky a projíždky na koních.

Pardubické Týbrďo divadlo! po obědě zahraje dětem Pohádku pejskokočičí, o řepě i kůzlátkách. Samozřejmě budou také skákací hrady, houpačky, kolo-toče a mnoho dobrot.

Přijďte si užít ČSOB Pojišťovna Dětský Super den! Podrobný program naleznete na sítkách a www.detskysuperden.cz.

Gabriela Čebišová, pořadatel

Hasiči zvou na den otevřených dveří

Opět po roce jsme pro vás připravili den otevřených dveří na Centrální hasičské stanici v Pardubicích, Teplého 1526. Brány otevřeme 24. května od 9 do 15 hodin. Těšit se můžete na ukázky vyprošťování osob z havarovaných vozidel, hašení

hořícího auta i oleje, ukázkou práce se psy kynologické brigády, slánění lezecké skupiny a další atraktivní program. Přípraveny jsou také soutěže a atrakce pro děti, výstava současné i historické techniky a doprovodný program s RC modely,

na místě bude též Český červený kříž či Besip. Ve stejný den otevrou své brány i Vodovody a kanalizace, a.s., které sídlí ve stejné ulici. Přijďte si užít den plný zážitků! Těšíme se na všechny návštěvníky.

Vendula Horáková, mluvčí HZS PK

Veteran klub Pardubice slaví 65. výročí založení

Pardubice mají bohatou motoristickou historii a v této historii je zaznamenáno několik prvenství. Patří k nim první motocykl v Čechách barona Artura Krause. První autoškola v Rakousku Uhersku Vincence Chomráka a také první závod historických vozidel v tehdejší Československu, pořádaný v roce 1960 – účastnily se ho na tři desítky vozidel, natáčela ho Československá televize a přihlíželo mu přibližně dva-

cet až třicet tisíc diváků. Předcházela mu však jedna pro nás ještě důležitější událost a tou je založení Veteran klubu Pardubice. Veteran klub Pardubice byl založen v roce 1960, je tak nejstarším dosud fungujícím klubem historických vozidel a v letošním roce slaví 65. výročí svého založení.

U příležitosti tohoto výročí připravil na sobotu 17. 5. 2025 výstavu historických vozidel, techniky a ukázky Jízdy ře-

menových motocyklů. Třetí sobotu v květnu tedy opanují od 9 hodin historické centrum Pardubic veteraniisté a bezmála na dvě stovky jejich strojů. K vidění budou nejen automobily a motocykly, ale i kola, stabilní motory a další historická technika. Celodenní výstava na Pernštýnském náměstí bude doplněna doprovodným programem. Těšíme se na vás!

David Říha, pořadatel

Pozvánka do Střediska rané péče

Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., významný poskytovatel rané péče v Pardubickém kraji, zve veřejnost na Den otevřených dveří, který se koná ve čtvrtek 22. května od 9 do 16 hodin na adrese Bělehradská 513, Pardubice – Polabiny. Akce probíhá v rámci osvě-

tové kampaně Týden rané péče, jejímž cílem je upozornit na význam včasné podpory dětí se specifickými potřebami a jejich rodin.

Středisko za 22 let své činnosti podpořilo více než 700 rodin s dětmi od narození do 7 let, které čelí vývo-

jovým obtížím – například v důsledku předčasného narození, nerovnoměrného vývoje, tělesného, mentálního nebo kombinovaného postižení či poruch autistického spektra.

Více na www.ranapece-pce.cz.

Blanka Brandová, ředitelka střediska

Územní studie Hůrka a Nová Hůrka

Odbor hlavního architekta Magistrátu města Pardubic pořídil nové územní studie Hůrka a Nová Hůrka. Řešené území se nachází v severovýchodní části města Pardubic a zahrnuje území od ulice Hůrka

až ke kanálu Halda. Součástí jsou rozvojová území bývalých kasáren i plochy navazující na stávající zástavbu rodinných domů. Součástí pořízení studií je i veřejná prezentace, na kterou Vás tímto zveme.

Uskuteční se 20. května 2025 od 17 h v Základní škole Dubina, Erno Košťála 870, Pardubice III. Zhotovitelem územních studií je ATELIER KLOSE s.r.o.

Aleš Reiský, MAG

Dotace na letní tábory

Do 20. 5. 2025 mohou pořadatelé letních táborů podávat žádosti o poskytnutí dotací na podporu pobytových a příměstských táborů a příměstských táborů pořádaných při Sportovním parku Pardubice. Celkem bude v rámci dotačního kola od rozděleno 1.700.000 Kč.

Žádosti o dotace budou přijímány v uvedeném termínu prostřednictvím aplikace „Portál občana“ dostupné na stránkách statutárního města Pardubice www.pardubice.eu. Bližší informace podá Ing. Petra Šnejdrová, tel. 466 859 438, e-mail: petra.snejdrova@mmp.cz.

Akce Seniorcentra

5.5. 13:00 Hravá kavárnička

14.5. 14:00 Hudební odpoledne

15.5. 10:00 Klubíček

16.5. 14:00 Posezení s harmonikou

18.5. 14:00 Taneční odpolední čaj se skupinou KV Band

19.5. 14:00 Zdravotní přednáška „Jak ovlivňuje stát naše životy“

20.5. 13:00 Procházka pro seniory od VČM Pardubice: Po stopách Jindřicha Freiwalda v Pardubicích. Sraz zájemců ve 13 hodin u Prokopova mostu za soudem.

21.5. 13:30 Videoprojekce: Víkend na Slovensku - Vysoké Tatry, Dunajec, Rožnovské skanzeny

22.5. 10:00 Klubíček

28.5. 14:00 Studánky: Fakta, vize a tušení Ludvíka Součka

Rozšíření provozu na separačních dvorech

Od dubna byla rozšířena provozní doba na třech separačních dvorech v Pardubicích - na Hůrkách, v Rosicích nad Labem a Ohraženících - jako kompenzace za omezování služby přistavování velkoobjemových kontejnerů ve městě.

Hůrka: út, st, čt 13 - 17, so 8 - 12

Rosice nad Labem: po, st, pá 13 - 17, so 8 - 12

Ohraženice: po, st, pá 13 - 17, so 8 - 12

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Jedna z fotografií davu občanů vítajících v květnu 1945 v Pardubicích ruské vojáky. Snímek byl pořízen na konci dnešní třídy Míru u dnes již nestojícího hotelu Veselka.

80. výročí konce druhé světové války a osvobození země i našeho města v květnu 1945 je důvodem proč v dnešních Toulkách přerušíme seriál vyprávění o proměnách Pardubic na začátku 20. stol. a vzpomeneme tohoto výročí. Připomínat si události druhé světové války je důležitější než kdy jindy. Historické vědomí (tak důležité pro mravní vývoj národní pospolitosti) o těchto událostech myslím, že rapidně slábne. Přímých pamětníků žije už jen hrstka a mezigenerační sdílení prožitků téměř neexistuje. Jak jinak si vysvětlit, že se zase setkáváme s citeli symbolů nacistického režimu a častým zkruslováním výkladu událostí.

U nás to naplno začalo vyhlášením Protektorátu Čechy a Morava v březnu 1939. Také do Pardubic přišla 15. března německá okupační ozbrojená moc: zřízení tu oberlandrát, služebna gestapa, Sicherheitsdienst, vložena silná vojenská posádka. Do vědomí současníků se vrýval nástup rasové diskriminace ústící v holocaust. Do konce války přitom málokdo z obyčejných lidí něco tušil o hrůzách koncentračních táborů, selekci vězňů a plynových komorách. Panoval všudypřítomný strach ze zatčení a z trestu za jakékoliv přestupky končící vězením nebo i trestem smrti. Například počet lidí zatčených pardubickým gestapem činil v roce 1940 740, o rok později už 901 a od roku 1942 do 1944 zhruba 1 100 osob ročně. Tvrdý trest čekal například toho, kdo doma načerno choval třeba drůbež nebo někde na vesnici koupil načerno kus masa, které

bylo v krámech jenom na příděl, podobně jako mnoho jiných jinak běžných komodit. Tvrdý trest byl i za zakázané poslouchání zahraničního vysílání rozhlasu. Strach měli lidé z udavačů. Někteří se k tomu propůjčili ze zloby, jiní ze strachu, další ze ziskuchtivosti, leckteří i jako projev loajality k ideologii okupantů (například místní mladí nadšenci nacismu tu založili aktivní organizaci „Hitlerjugend“)

Mnoho lidí se okupační zvůli vzpíralo projevem okázalého vlastenectví, někteří až zapojením se do otevřeného odporu a odboje. Pro Pardubice je kromě akcí různých ilegálních skupin odbojářů charakteristické působení parašutistické skupiny Silver A, vysazené do Čech na konci roku 1941 londýnskou exilovou vládou s cílem přípravy atentátu na říšského protektora R. Heydricha. Parašutisté našli v Pardubicích a okolí řadu

spolupracovníků. Když byla po atentátu odbojová skupina gestapem odhalena, začalo rozsáhlé zatýkání. U pardubického Zámečku (bývalá vila hraběte Larische) zřídilo gestapo popraviště a popravilo tam zatčené z pardubické skupiny (40 osob), 33 obyvatel vypálené obce Ležáky a další odsouzené v procesech takzvané heydrichiády. Během 19 dní od 3. června do 9. července 1942 tam Němci zastřelili 194 vlastenců i nevinných obětí. Zámeček se stal pro obyvatele Pardubic traumatizující událostí.

Jiným traumatem se pro Pardubice staly nálety angloamerického letectva v roce 1944. Válka se dostávala do závěrečné etapy porážky hitlerovského Německa. Americká a britská armáda otevřela na západě druhou frontu, ruská vojska vytlačila hitlerovce ze země a drtivě postupovala na západ k Německu. V zájmu oslabení nepřítele začali spojenci podnikat v rámci takzvané války o benzín letecké nálety na továrny vyrábějící pohonné hmoty. Takovým cílem se staly i Pardubice a zdejší továrna firmy Fanto Oil (dnes Paramo), u níž stálo letiště i nádraží. Tři nálety na Pardubice toho roku připravily kromě těžkého poškození továrny o život 263 osob a 119 těžce zranily, zcela zničeno bylo 114 domů a 119 těžce poškozeno.

Na začátku roku 1945 se „tisíciletá říše“ začala hroutit. Projevy otevřeného odporu proti okupantům sílí od sabotáží až k akcím partyzánských oddílů, snažících se hlavně narušit dopravu po železnici. Němci ale nepolevují v tvrdých represích proti projevům odporu. V lednu 1945 projížděly po železnici vlaky odvážející na otevřených nákladních vagonech tisíce vězňů z koncentračních táborů do Německa. Mrtví, často umrzlí, byli při zastávkách vyhazováni z vagónů. Lidé se tam snažili zuboženým vězňům dát přes zákaz stráží aspoň vodu a trochu jídla. V březnu procházely východní částí okresu pochody smrti vězňů, vedených tudy do Saska. Cestu rovněž vrobili mrtví, leckterým vězňům se podařilo utéci a často potom přecházeli k partyzánům.

Dne 4. dubna 1945 Rusové osvobodili Bratislavu a týž den v Košicích jmenoval prezident E. Beneš československou vládu Národní fronty. Dne 26. dubna bylo po čtyřech dnech bojů osvobozeno Brno, 4. ukrajinský sbor do konce dubna bojoval s urputně vzdorujícími Němci u Ostravy. Dne 6. května Američané osvobodili Plzeň. Jejich další postup směrem ku Praze, kde vypuklo povstání, byl ale zastaven. Velmoci totiž domluvily jiný scénář konečného osvobození Československa do Prahy měla vstoupit jako první ruská armáda, což ale nakonec stálo o mnoho životů vojáků i civilistů víc.

Koncem dubna a začátkem května se ve vnitrozemí ustavují ilegální národní výbory, hlásící se ke košické vládě a připravující se k převzetí správy měst a obcí. Někde už začaly otevřeně vystupovat: například 4. května v Dašicích, o den později v Sezemíci. V Holicích národní výbor za přispění asi stovky partyzánů převzal správu města. Začal tam ale ozbrojený střet s vojenskou posádkou a dalšími přivolanými jednotkami. Došlo dokonce na bombardování Holic. Němci střelbu zastavili až 8. května, když jim byl zaručen volný odchod. Na to se z města přes noc ztratili. V ulicích Holic zůstalo 49 mrtvých.

Také v Pardubicích spěla nálada k výbuchu nevole proti okupantům. V sobotu 5. května začali lidé spontánně vyvěšovat československé vlajky, nosili trikolóru, odstraňovali německé nápisy. Ten den se sešla u ředitele reálného gymnázia Antonína Blahouta ustavující schůze revolučního okresního národního výboru.

Poslední němečtí vojáci z Pardubic ujeli v noci z 8. na 9. května. Do Pardubic přišly jednotky 4. ukrajinského frontu 10. května. Lidé vnímali ruské vojáky vskutku jako osvoboditele. Jejich příchodem skončila pro ně válka.

Sotva kdo tušil, že se naše země dostane do sféry vlivu sovětského komunistického bloku a záhy bude na dlouhých 40 let nastolen další totalitní režim.

František Šebek

Radniční zpravodaj - periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Alexandra Tušlová, Ivana Dolanová, Daniel Vodák. Fotografie: Tomáš Kubelka, Michal Komárek, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubic, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 28. dubna 2025. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 6 /2025: 22. května 2025.

